

מזל התאחדותנו

יוצא לאור

ע"י התאחדות אברכים חסידי סאטמאר

בנשיאות כ"ק מרן רבינו הגדול שליט"א

בני ברק - אלעד

ט"ו מרחשון תשע"א

חיי שרה

שנה י"ד גליון תרפ"ג

תוכן הענינים

- לקח טוב עמוד ג'
- קול תפילה עמוד ה'
- שבת בשבתו עמוד ז'
- דבש תמרים עמוד ט'
- בשפתי צדיקים עמוד י"א
- פרפראות להכמה עמוד י"ג
- ודרשת וחקרת עמוד י"ד
- חוקים להורותם עמוד י"ז
- הילולא דצדיקיא עמוד י"ט
- דבר בעתו עמוד כ"ג
- משולחן מלכים עמוד כ"ה
- דברות קודש עמוד ל'

זקן ביתו המושל בכל אשר לו

בעיירה הרחוקה ישבו מניין מצומצם של יהודים שומרי תורה ומצוות, ופעם אחת בהודש הגיע שוחט מהעיר הסמוכה כדי לשהוט להם כל צרכם, וכן היה מדי הודש בחודש.

פעם איקלע לאותו כפר הרה"ק רבי לוי יצחק מבארדיטשוב בעל "קדושת לוי" זי"ע לשהות שם לכמה ימים, בני הכפר לא הכירוהו אבל חזותו הוכיח עליו שאיש אלוקים קדוש עובר לפניהם, בתוך זמן שהותו של הצדיק הנ"ל בכפר הוצרכו לפתע לבשר שחיטה, בני הכפר דאגו ואמרו מי יאכילנו בשר, הרי השוחט לא בא אלא בזמן מוגבל והוא בעוד כמה שבועות, טיכסו עצה ובאו ושאלו להרה"ק האם הוא בקי במלאכת השחיטה, וכשענה להם שידו רב לו בהלכות שחיטה, שמהו כעל מוצא שלל רב, ומיד הביאו לפניו הצאן והבקר שישחט להם.

תוך כדי דיבור פנה הרה"ק מבארדיטשוב זי"ע לאחד מאנשי המקום ואמר לו אולי תואיל בטובך להלוות לי הלוואה קטנה ואי"ה אחזיר לך למועד הקבוע, השיב לו האיש ושאלו שאלות לרוב, מי אתם, ומהיזה כפר באתם, מי הם הערבים שתחזירו לי את כסף ההלוואה, כשמעו זאת אמר לו הרה"ק מבארדיטשוב: כשביקשת ממני לשהוט את העוף והיה זה ענין רוחני שנוגע אל הנשמה והרבה איסורי תורה תלויים בה, לא עשית שום שאלות וחקירות, רק תיכף ומיד כששמעת ששוחט אני היה זה מספיק ודי לך, ולא הקרת איזה שוחט הוא, האם יש בו יראת שמים ותוכו כבדו, אלא הייתי נאמן אצלך לאיש כשר, וכשנוגע הדבר לכמה פרומות נתחפך הגלגל ונעשיתי איש חשוד בעיניך, לא זה הדרך ישכון אור, אלא צריכים לדקדק בדבר הנוגע לדבר רוחני יותר מאשר לדבר גשמי.

אולם אצל אברהם אבינו ע"ה היה החיפוך שנאמר ויאמר אברהם אל עבדו זקן ביתו "המושל בכל אשר לו" פי' שאליעזר היה איש נאמן ובטוח אצל אברהם אבינו ע"ה והיה ממונה על כל אשר לו, ואברהם אבינו ע"ה היה מאמין לו וסמך עליו בכל הדברים הנוגעים לדברים גשמיים, והנה כאשר הגיע לפרק האיש מקדש והיה צריך לבחור "אשה ליצחק" אזי לא היה נאמן אצלו, ואמר לו "שים נא ירך תחת ירכי ואשביעך" פי' שאברהם אבינו ע"ה לא האמין לו על דבר הנוגע להנשמה רק הצריכו שישבע.

זמנים	הרה"ג	מוצ"ש
ברוקלין	5:41	7:07
קרית יואל	5:41	7:07
מאנסי	5:41	7:06
לעיקוואד	5:43	7:09
מאנטרעאל	5:31	6:57
מעלבויזן	7:33	9:05
בעונאס אירעס	7:05	8:35
לאנדאן	5:24	6:50
מאנטשעטער	5:28	6:53
אנטווערפן	6:04	7:33
וויען	5:26	6:52
בני ברק	4:32	6:05
ירושלים	4:17	6:09

לוח יסודי התורה		למדת
זונטאג	סוטה	מב. א
מאנטיאג	סוטה	מב. ב
דינסטיאג	סוטה	מב. ג
מייטוואך	סוטה	מב. ד
דאנערשטיאג	סוטה	מב. ה
פרייטיאג	חזרה	חזרה
שבת קודש	חזרה	חזרה

להכנסת מודעות, ברכות מזל טוב, הנצחת שם, לעילוי נשמת, אפשר לפנות:

בארה"ב: להר"ר מנחם מ"ר פרידמאן הי"ו 845-662-5579
 באר"י: להר"ר אבישיל א' לאוויטש הי"ו 011-972-527648437

לדו"ד מזמור

ד לה היא העט להביע רגשי שמחתנו וברכתנו, ואיחולי לבבינו, לכבוד ידידינו היקר והמושקט
ו בהני שורתא, אשגר לו כסא דברכתא, מלא טיבותא, לעילא מכל תושבחתא ביקר ורבוהא
ד בוק בתורה ובחסידות, כלי המעלות ונועם המידות, יראת ה' חופף על פניו משנתו קב ונקי
דו"ד בכל דרכיו משכיל וה' עמו, כשמן תורק שמו, טעמו ונימוקו עמו, לכל אדם פניו מאי"ד

האברך היקר והנעלה, מופלא בכל מעלה

הר"ר דוד מאיר שווארטיץ הי"ד

מגדולי העסקנים למען כוללנו הק

לרגל תת ה' שמחה במעונו
בהולדת בנו בכורו ני"ו
למזל טוב

מון דבשמיא יהא בסעדך וימלא ה' את כל משאלות לבך בטבון וקשוט
זאת הברכה, יצו ה' ככה, שתזכה לראות בנים ובני בנים נאמנים לה' ולתורתו
ל עולם ועד ירדפוך טוב וחסד ששון ושמחה ויושפע לך כל מילי דמיטב

החותמים למען שמו ברגשי שמחה והוקרה

הנהלת הכולל

לקח טוב

ליקוטים יקרים, מפי סופרים וספרים, ע"ד מוסר והסידות נאמרים

ויהיו חיי שרה וכו' ברש"י כולם שוים לטובה, כלומר שבכל מדה ובכל המצבים היה טוב לה. (תורת אבות)

ויהיו חיי שרה ברש"י בת ק' כבת כ' וכו', דיש ב' מדרגות בדרכי בני אדם, בילדותו מתחזק בלימודו בהתמדה

שתרצה להתנאות או מקומך, פי' מקום הוציך מאין באת, אל תתה, וזו במה תנצל מזה. (באר מנחם)

וכל טוב אדוניו בידו, פי' בידו נתונה האפשרות לעשות נחיד לאדון העולם. (אורה לחיים)

קבל באהבה ולברכה היה נחשב אצלו, דאם היה ח"ו מחררה היו אומרים לו עלה השמימה ותראה כי דבל לטובתך, ולכן טוב לו שלא להררר ולהשאיר בחיים. (תורת שמעון)

(תורת שמעון)

עיקר העבודות היא לעבוד את ה'

ויאמר עבד אברהם אנכי, דהנה פעם אחת שאלו לאדם גרגרן, ואמרו לו מפני מה אתה אוכל כל כך, והשיב כדי שיהיה לי כח לעמבוד עבודתי, ואמרו לו למה אתה עובד כל כך, והשיב כדי להשתכר ולהביא מרפי ופרנסתי, ואמרו לו למה לך פרנסה, אמר כדי שיהיה לי כח לעבוד, ובאמת היא דרך שוטים ונבכרים מדעת קונם, אך העיקר עבודת הוה, לעמול בתורה ועבודת הבורא ב"ה, ועל זה תבונה יהיה גם כן האכילה, כדי שיהיה לו כח לעבוד הבורא ב"ה, ולהנות בתורתו, וזהו שאמר עבד אברהם אנכי, כי ח"ו דרשו דמשק אליעזר שהיה דולה ומשקה תורת רבו לאחרים, וזהו עבד אברהם, רצ"ל מה שאנו עבד אברהם, איננו עובד ח"ו אצלו עבודה גשמיות, רק עבודתי ללמוד אצלו התורה הקדושה שפותחת באנכי. (דעת משה)

גם לגמליך אשאב, הנראה לרמז בזה גדול מעלת המהווקים ידי תלמידי חכמים הם תמכו דאורייתא ואף שאין בהם תורה אף על פי כן גם המה ראויים לשכר טוב ולהשפעות טובות, וזה הפי' גם לגמליך הם הגומלי חסדים, אשאב להשפיע להם כל טוב חסדים רבים. (תפארת שלמה)

ויוצא העבד כלי כסף וכלי זהב ובגדים, כאשר שלח אברהם אבינו ע"ה את אליעזר עבדו לקחת אשה לבנו ליצחק, ונתן בידו תכשיטים ובגדים, מילא תכשיטים שוים לכל נפש, משא"כ בגדים ישנים קמנים וגדולים קצרים ורחבים והכל במדה, אך שלח אותו מוכנים, אלא מאי אברהם שלח להונאא בגדי צניעות אם מסכימה ללבוש כאלה, אותה תקח ליצחק. (תרח"ק מהר"י מפעלוא ז"ל)

ויצחק בא מבוא באר לחי ראי, ע"ד פקדיו ה' ישרים משמרו לה, והוא כי כשהאדם בעל עיין מוחשב בתורה ובאים במהשבתו ספרות חידושים ועדיין אינם עיקר, רק כשבא בלבו סברה ועמה מרגיש שמחה ומרגיש בהירות, אז דיע שהסברה ישרה ונפלא, ומתת אלקים היא, וזה ברור ואמיתי וידוע לבעלי עיין וכויתר לחסידים יוקמים לשמה, וזהו מאמר הכתוב ויצחק בא חוזה באה לאדם, מבוא באר כשבא על ברור ופרוש, שהוא לחי ראי, שראוי לפני חי עולמים, פקדיו ה' ישרים, וזהו בא חוזה ושמחת לה, והבן היטב כי נפלא הוא. (נזעים מגדים)

ותרא את יצחק ותפל מעל הגמל, היינו בראותה פני הצדיק יצחק, הסיגה אהור מדיעות המבושות להיות עובדת על מנת לקבל פרס וגמול. (בארת המים)

ומשמע דרומה ומשא, על האדם להסתגל לשמוע, לשתוק ולשאת ככלו. (קול שמחה)

בהשק, וזה שפירש רש"י בת ק' כבת כ' להטא שאו הוא דרכו כי אדם לפשפש כמעטיו ותופש הדרך הזה בחזק גדול שהוא התחלה ראשונה, ובת כ' כבת ז' ליופי, דצריך להנות בתורתו הקדושה כמו בילדותו, ואז וכה לחיים נצחיים, וזהו ויהיו חיי שרה לשון היה קשור בחיים הנצחיים. (נזעים אלימלך)

גר ותושב אנכי עמכם, י"ל עפ"מ"ש בסה"ק הגל מוזנה אפרים פ' בדר בפסוק גרים ותושבים אתם עמדי, וי"ל כשתהו כבחינת גר בעולם הזה ותושב בעולם הבא אז אתה עמדי, כי אני ג' גר בעוה"ז וכו' עיי"ש, וד"ש הפסוק כאן גר ותושב אנכי עמכם, ר"ל הנשמה אומרת אל הצדיקים בנן ערן גר ותושב, ר"ל ע"י שהייתי גר בעולם הזה ותושב בעולם הבא, לכן אנכי עמכם. (אמרי יוסף)

ואברהם זקן בא בימים, שכל ימי חייו היו לנגד עיניו ב' ימים יום הלידה למה בא האדם לעוה"ז לעסוק בתורה ומצוות, ויום המתה שנתני לין דין וחשבון לפני מלך מלכי המלכים הקב"ה, ויני"ז יפירוש מעבירות, וד"ש ואברהם זקן בא בימים בפתי"ה, הידועה שגם עד קנה ושיבה בא כב' ימים אלה, לקיים סוד מרע וגם ועשה טוב. (דברי צדיקים)

ואברהם זקן בא בימים, לכן היה זקן ושבע ימים, כי לא היה מחררר ח"ו אדר מדותיו של הקב"ה וכל מה שעבר עליו

Yetev Lev

D'Rabeinu Joel D'Satmar
Gretz Yisruel Inc.

מוסדות יטב לב

דרכינו יאלמסאטמאר
בארה"ק תובב"א

לחן ולכבוד צב"י תפארה

ברנשי הוקרה והודאה, נשנר בזה מזלצ טבא ונדיא יאה, משמי מרומא עילאה, קדם ידידינו היקר הנכבד והנעלה, נודע לשם ולתהילה, זוך עסקני עם סנולה, עסקן נמרץ למען מוסדותינו הקדושה, ברוח נאמנה ובמידה מרובה ונדושה, הוא הנבר אשר לקח על עצמו לבקבץ על הנבאו"ת את קופות הצדקה בקריית יואל יע"א

מוה"ר יואל צבי הירשפעלד הי"ד

מגבאי הקודש של מוסדותינו הק'

לרגל השמחה שבמעונו, רוממות קל בגרונו

בהולדת בנו ני"ו

למזל טוב

יה"ר שמשמחה זו יושפע לו רב ברכות ושובע שמחות, מזוך תענוג ונחת והרחבת הדעת, וזכות רביה"ק ז"ל מייסד מוסדותינו הק' יגן בעדו ובעד ביתו, וימלא ה' לטובה כל משאלות לבו, אכיה"ר.

החותמים למען שמו בשיר וקול תודה

הנהלת מוסדות יטב לב בארה"ק

שבת בשבתו

אמרות קודש בעניני שבת נאמרים,
על פרשת השבוע ערוכים וסדורים

השבת מעלה לשורשם כל מעשה ימי השבוע

ואברהם זקן בא בימים וה' ברך את אברהם בכל. ויברך א' את יום השביעי ויקדש אותו כי בו שבת מכל מלאכתו, הש"ק מעלה את אור חיות המעשים של ששת ימי המעשה, מעשה נקרא מה שהאדם עושה בחכמה ובמחשבה, אבל מעשה בהמה שאין בו מחשבה וחכמה אינו נקרא מעשה, כמו בהמה שאין בה דעת ותבונה, ואין לה מי שיוכיח אותה מה כן לעשות ומה לא לעשות, ומעשה כזה שאין בו חכמה ומחשבה נקרא מעשה בהמה, וכמאמר"כ החכמה תחיל בעלי, אכן יש גם מעשה בחכמה, אך בבחיל חכמים המה להרע, שע"י חכמתו מיצר כלי משחית להרוג בהם בני אדם. וכמו אצל הקב"ה כתיב כלם בחכמה עשית כמ"כ עשה ה' שמעשי בנ"א יהיו בחכמה, ולא יהיו כבהמות וחיות, ואם עברו ששת ימי המעשה שכל מעשיו היו כמעשה בהמה לא רק מעשי הבהמיות כי אפ"ל השייך למעשה בנ"א היו כמעשה בהמה, ע"ז נתן השי"ת את השבת, שבעש"ק ולכה"פ בש"ק יתבונן על מעשיו דכל השבוע ויתחרט וישבר את לבו לפני השי"ת, ואז הש"ק מעלה אותם לשורשם, וזהו כי בו שבת מכל מלאכתו, שהשבת מתקן את כל מלאכתו אשר עשה, וזה ה' מדתו של אברהם אבינו ואנכי עפר ואפר, וכל מה שהיה זקן ובא בימים יותר ה' לבו שבור בקרבו על מעשיו שבכל ימיו ושנותיו, וע"י שברון הלב זכה וה' ברך את בכל, ויברך א' את יום השביעי ויקדש אותו, הברכה שורה לפי ערך הקדושה שמקדש את עצמו ובמקום קדושה שם צוה ה' את הברכה.

בעת תפילת מנחה בש"ק מתבטלים כל הדינים

ותאמר מי האיש הלזה וכו' ויאמר הוא אדני. וי"ל בדרך אפשר אשר עבד אברהם בא שמה בערב שבת עת מנחה, וזהו ויברך הגמלים מחוץ לעיר, הוא על דרך שאמרו חז"ל (ב"ר עט ז) ויחן את פני העיר, שקבע להם תחומין. כמו כן בכאן הבאר היה תוך התחום, ועל כן "מחוץ לעיר"ף עולה תחום, ועל דרך הכתוב (במדבר לה ה) ומדותם מחוץ לעיר אלפים באמה, וזהו לעת ערב לעת צאת השאבת, היינו כדאיאת במדרש מובא ברא"ש פסחים (פ"י ס"י יג) אשר אסור לשתות מים מן הבאר בערב שבת בין השמשות, משום דגזול את המתים, שהם שואבין אז מהבארות, על כן נקרא עת צאת השאבת. וכונת העבד היתה כבדי שביים מחר שילך לדרוך, יבא עם רבקה בעת תפלת המנחה אל יצחק שתיקן תפלת המנחה, רק מחמת

שבימי החול הוא שליטת הדינים בעת מנחה, מה שאין כן ביום שבת, כידוע מדברי הזוה"ק (ב פח:): ונתגלה האי עת רצון, על כן השכיל העבד לעשות ככה לזווג אותם בעת תפלת מנחה של שבת, ועל ידי זה יהיה נולד מהם יעקב, שהוא סעודה שלישית נחלת יעקב אביך, על כן בא שמה בערב שבת, ותיקף [בשבת] בבוקר אמר אל תאחרו אותי, והיה נחפו לדרוך על ידי קפיצת הדרך, ובא בעת מנחה של שבת אל יצחק. והנה רבקה כשראתה אותו סברה בדעתה כי גם בעת הזאת יצחק הוא בחינת דין, על כן אמרה מי האיש הלזה ההולך לקראתינו דייקא, היינו היפוך מדתה שהיא גומלת חסדים, והשיב העבד הוא אדוני, אשר כעת הוא בבחינת החסד הגמור, כמו אברהם שהוא אדוני, כי נתגלה העת רצון ממזלא עילאה, כידוע מכונות (פרע"ח שער השבת פכ"ב) על כן "הוא אדני" עולה "מזל".

(אמרי נועם)

ע"י השבת מתברכין גם עפ"י מדת הדין

ויברך אלקים את יצחק בנו. ובמסורה (הובא בבעל הטורים) ויברך ג' פעמים, דין, ויברך אלקים את יום השביעי, ויברך אלקים את נח, וי"ל עפ"י ד האלשיך שפ"י אלקים יחננו וגו' דעיקר הוא שיכשיר אדם את מעשיו שגם מדת הדין הנקרא אלקים יסכים לברכתו שיהי ראוי גם מצד מדת הדין להתברך, כידוע. והנה אמרו חז"ל הצדיקים ניזונים בזרוע, אכן על ידי שמירת שבת קודש יוכל כל אדם לזכות להתברך גם מצד מדת הדין, על פי דברי האוה"ח הקדוש על פסוק ויכולו השמים שפ"י מאמר חז"ל דהשומר ש"ק נעשה שותף הוא מטעם דהשומר ש"ק נותן חיות וקיום להעולמות עי"ש וא"כ ממילא זוכה גם ע"פ מדת הדין כדק שותף. וגם על ידי לימוד תוה"ק זוכך לזה דגם התוה"ק היא קיום העולם דאלמלא לא קבלו ישראל את התוה"ק ה' העולם חוזר לתוהו ובוהו וע"כ המקבלין התורה ולומדין אותה זוכין בטוב העולם, ואחז"ל בפ' א"ט (ע"י ב"ד כו א) מלמד שלמד נח תורה, וגם בבעל התורה מציינו לשון מנוחה, וירא מנוחה כי טוב וגו' ויש שכמו לסבול וגו'. וזהו פירוש המסורה, ויברך אלקים (מדת הדין) את יצחק שהי' צדיק גדול וניזון בזרוע, ויברך אלקים את יום השביעי דע"י שמירת שבת קודש זוכין ג"כ לזה, ויברך אלקים את נח (לשון מנוחה) היינו בעל התורה ג"כ זוכה לזה שגם מדת הדין מסכמת שיהי להם כל טוב עושר וכבוד כמאמר הכתוב (משלי ג, טו) אורך ימים בימינה בשמאלה עושר וכבוד.

(חקל יצחק)

Kolel Atzi Chaim
Tzedukes
Reb Meir Baal Hanes

כולל עצי חיים
לצדקת
רבי מאיר בעל חסד

ויברך אלקים את יצח"ק

ברגשי הודאה והערכה, נשגר בזה כוס של ברכה, בברכת מז"ט בשיר ושבחה, קדם ידידינו היקר והנעלה, נחמד למטה ואהוב למעלה, עושה ומעשה צדקה וחסד, תומך נלהב לכוללינו הק' בכל עת תמיד, ויזרע יצח"ק מאה שערים, במעשי צדקה הישרים,

מוה"ר יצחק שווארטץ הי"ו

אב"י בוויילאמסבורג יע"א

לרגל שמחתו בהכנס בנו ני"ו
לעול התורה והמצוות

יה"ר שתזכה לראות ולרוות רב תענוג ונחת ממנו ומכל יוצאי חלציקם, ותזכו להמשיך במעשי צדקה וחסד לאורך כל ימי חייכם, ואלקא דמאיר יענכם, להניח ברכה אל תוך בתיכם.

המברכים ביקרא דאורייתא

הנהלת הכולל

רבש תמרים

**פנינים יקרים, מבאר הפרוה שרים,
רבותינו הקדושים עצי התמרים**

אל תאחרו אותי והי הצליח דרכי לעשות לי גם בקפיצת הדרך, ועל כרחך שזה רצון הבו"ת להוציא מחבורת הרשעים מיד, (דברי יוא"ל)

☆

שני חיי שרה. ופירשני כולן שוין לטובה, וי"ל לפי מ"ש בחובת הלכות שע"כ נתן הקב"ה התורה לעמו ולא הניח אותם על דרך המחקר שישנו בעצמם הדברים הטובים, כי הקב"ה רצה לזכות את ישראל שיהיו כל ימיהם שלימים, כי בדרך המחקר אינו מקיים המצות עד שישנו בשכלו, ונמצא שכל אותם השנים שעוסק בהחקירה קודם שיבוא לדעת הדברים הנרצים הוא חי בלי מצות, ע"כ צוה הקב"ה תורתו לעם ישראל שגם בנעוריהם קודם שיגיעו לזך השכל ולהבין עיי חקירה הדברים הנרצים שיעשו רצון קונם ע"כ, ולכן כפלה התורה שני חיי שרה אחר שכבר נאמר מאה ועשרים וגוי לרמוז שכולם שוין לטובה, פ"י ששרה אמנו עשתה רצונו של מקום ע"פ דרך אמונה ולא ע"ד המחקר, וממילא היו כולן שוין לטובה, כי בימי נעוריה קודם שהשיגה ע"פ דרך החקירה, ג"כ קיימה המצוות בשלימות, וז"ש יודע הי ימי תמימים, דתמים נקרא מי שעושה המצוות בתמימות בלי חקירה כמו שפירשני ע"ה"פ תמים תהיה עם ה"א, התהלך עמו בתמימות ותצפה לו, ואל תחקור אחר העתידות, וכיון ששרה אמינו עשתה רצון הבורא באמונה ע"כ מסמך לכאן הכתוב יודע הי ימי תמימים.

(יד יקותיאל)

ידה אינו מתעורר תאוה אסורה, וגם הרב הקדוש מזידיטשוב ז"ל בספרו כתב כי כל תאוות המשגל בא מסושרא דנוקבא, אמנם אצל שרה אמנו היתה בת כי כבת ז' ליופי, כי כמו בת ז' היופי שלה אינו מעוררת תאוה לאדם, כך היופי משרה אמנו לא היה מעוררת תאוה לאדם על ידי צניעותה. ואם כן אתי שפיר התורה סיפרה בשבחה רבקה, כי אף על פי שהנערה היתה טובת מראה מאוד, אף על פי כן היתה בתולה ואיש לא ידעה, ואף על פי שהיתה במקום הרשע,

(ייבב לב)

☆

ויאמר אליהם אל תאחרו אותי והי הצליח דרכי שלחוני ואלכה לאדוני, י"ל דמבואר במדרש (ב"ר פ"ט ס"ב) שאחיה ואמה מענו שצריכה להמתין י"ב חודש שכך נתנין לכתולה לפרנס את עצמה, אמנם אליעזר לא נתרצה לזה, כי צער ועינוי גדול היתה לצדוקת רבקה אמנו להתאחר עוד בין הרשעים, כמו שכתב בישמח משה (פי בלק) שאין דבר בעולם מוזק לנפש כמו התחברות עם אדם רשע אף לפי שעה, ונכנס בנפש כמו ארם, וצריך זכות גדול להוציא הארם מקרבנו, עייש בדבריו. וראויה לדבר כי אליעזר קפצה לו הארץ בהליכתו ובחזירתו, כמו שפירשני על הפסוק (כראשית כו ט) ואבא היום, היום יצאתי והיום באתי מכאן שקפצה לו הארץ. ולכאורה מה היה צורך לנס זה, אלא שמהירו מן השמים להוציאה מבין הרשעים ולהביאה בחבורת צדיקים, וזה שאמר אליעזר

לאברהם למקנה לעיני בני הת. יש לדקדק למה פירשה התורה שהדבר היה לעיני בני הת, מה נפק"מ לנו בזה, ונראה דהנה יש להבין מה זה שהפציר אברהם כ"כ בעפרון ליקח ממון עבור השדה ולא רצה לקחתו במתנה, וי"ל דהנה בני הת אמרו נשיא אלקים אתה בתוכינו, ואותא כמדרש שאמרו מלך אתה עלינו, ולכן אמרו לו אח"כ איש ממנו את קברו לא יכלה, כי הלא מוכרחים לקיים מצות המלך, אולם אי"כ המתנה ניתנה באונם (שיע ח"ט ס"י שפ"ה ס"ג שלקחת המלך דין אונם היא), ולכן ביקש אברהם שיקח עפרון כסף, דאז הדין דאף אם מכר באונם המכירה קיימת, דתלוי זוכין וזכינה זכיני, משא"כ מתנה באונם לא הוי כלום. ולזה אמר הכתוב ויקם שדה עפרון וגוי, לאברהם למקנה לעיני בני הת, כי מבואר ברמ"א (ח"ט ס"י ר"ה) דבמכירת אונם בעיני שיראו עדים נתינת המעות ולא מהני אח"כ אפילו הודאת בעל דין עייש, ולכן דייק אברהם שיהיה הדבר "לעיני בני הת" ויראו העדים את הקנין, ורק אחרי כן קבר אברהם וגוי, כי לא רצה לקברה כל זמן שהיא שום חשש קרקע גזולה.

(ישמח משה)

☆

והנערה טובת מראה מאוד בתולה ואיש לא ידעה וגוי, י"ל על פי מה שפירש במהר"ם שיף הפסוק (משלי לא א) שקר החן והכל היופי אשה יראת ה' היא תתהלל, כי אצל אשה רעה והצופה, היופי היא המעוררת התאוה האסורה, אמנם אשה יראת ה' היופי שלה מותר להתהלל, כי על

Kolel Atzi Chaim
Tzedukes
Reb Meir Baal Hanes

כולל עצי חיים
לצדקת
רבי מאיר בעל הנס

בס"ד

הנותן מתנה לחבירו!...

עם איז אונז א פריידיגע געלעגנהייט ווען מיר האבן דעם כבוד צו פרעזענטירן דער נייער-אינפארמאטיווער
"סאטמארער לוח"

וועלכע וועט א"ה ערשיינען יערליך און וועט - גענוי ווי דער ביז-היינט בארימטער "עזר התורה לוח" - דינען
לתועלת פאר אנשי שלומינו לומדי תורה ומשתתפי השיעורים
וועלכע וועלן קענען כסדר האלטן פאר די אויגן דער קלארן חשבון פונעם סדר הלימודים דבר יום ביומו
כשולחן הערוך ומוכן לאכול.

סאטמארער לוח:

דער לוח וועלכע וועט מקשר זיין אנ"ש די בכל אתר ואתר בקשר עליון דאורייתא!

סאטמארער לוח:

דער לוח וואס וועט געטראגן ווערן מיט שטאלץ אין די קעשענעס פון אנ"ש!

בד בבד וועט דער לוח בעז"ה אנטהאלטן אין זיך:

- וויכטיגע טעלעפאן-נומערן און אינפארמאציע וועלכע וועלן שטארק צונוצקומען פאר קהל עדתי.
- און וועט יערליך פרעזענטירן א רייכער איבערבליק איבער די טאג טעגליכע אנטוויקלונגען אינערהאלב אונזער הייליגער סיטט-סאטמארער כולל "כולל עצי חיים" לצדקת רבי מאיר הנס.

בהקרה:

הנהלת כולל עצי חיים - לצדקת רבי מאיר בעל הנס

וויכטיגער מעלדונג:

אויף די אנפראגע פונעם ציבור ווילן מיר קלארשטעלן אז אינעם לוח וואס מיר האבן ארויסגעשיקט
פאר אנ"ש תושבי קרית יואל און מאנסי יע"א
ערשיינען די זמנים

לויט די זמנים אין קרית יואל

און אינעם לוח וואס מיר האבן ארויסגעשיקט
פאר אנ"ש תושבי ברוקלין
ערשיינען די זמנים

לויט די זמנים אין ברוקלין

גלייכצייטיג ווילן מיר מעלדן פאר די וועמענס נאמען איז בטעות ארויספאלן פון די ליסטע, אז
אונזער לוח איז דא צו באקומען ביי אלע סאטמארער מקוואות!

סיפורי צדיקים, בביאור הפסוקים המלאים זיו ונוגה מפיקים

בשפתי צדיקים

ארבע מאות שקל כסף עובר לסוחר

מעשה שהיה וגביר אחד נפטר בכפר הסמוך לפרעשבורג, ורצו היורשים שיקברו את אביהם - שלא היה בר הכי - באותה שורה בה מנוחתו כבוד של הגה"ק ר' משולם איגרא זי"ע, ביקשו אנשי החברה קדישא הון רב עבור אחות הקבר, סכום שלא היה ברצון המשפחה לשלמו, נמנו וגמרו לבוא אל החתם סופר זי"ע ולערוך בפניו טענותיהם, וככל היוצא מפיו יעשו, שמע החת"ס טענותיהם ואמר: מצינו בדברי חז"ל שאמרו "איש רע עין" (משלי כ"ח, כ"ב) זה עפרון, שלקח מאברהם עבור המערה ארבע מאות שקל כסף, ולכאורה יותר היה ראוי לתואר זה עשו הרשע, שנטל מיעקב כל הכסף והזהב שהביא מבית לבן עבור חלקו במערה, אך באמת ראוי ונכון הוא תואר זה לעפרון, כי בשעה שמכר את המערה לאברהם לא ידע כל חשיבותה, כי לא ידע מי טמון בה, ואם לקח סכום עצום כזה עבורה, הרי הוא "רע עין", לא כן עשו שידע גם ידע מי הם הטמונים הקדושים אשר בארץ המה, וכל כסף וזהב לא ישוו בה... סיים החת"ס: דע, כי אם רוצים להקבר בשורה אחת עם צדיקים צריכים לשלם עבורה בכסף מלא.

(זו זהב)

יפה שיחתן של עבדי אבות

עובדא ידענא דפעם ישב הגה"ק בעל קדושת ציון מבאבוב זי"ע בשולחנו הטהור בשב"ק פר' חיי שרה, ועל ידו ישב ר' רפאל ע"ה שהיה המשמש בקודש אצל הגה"ק מצאנז זי"ע, ושח על ענינים וסיפורים מהדברי חיים, והגה"ק מבאבוב הקשיב ושתה בצמא את דבריו, ושאל ודרש על כל קוץ ותג בפרטי הדברים, והנה אחד הרבנים המסובין גחין לחיש ליה לאזני היושב בצדו לאמר: "איננו יודע מדוע רבינו להוט כל כך אחר שיחות רפאל, וטפי הייתי נהנה אילו היה רבינו אומר דברי תורה לפנינו" הגה"ק מבאבוב שהיה מחונן בהרגש קולט נפלא פנה תיכף אל הרב ושאל: "הגידו נא לי מה אמרתם", וידום הרב, הפציר בו הרה"ק עד שהודה ולא בוש, "אמרתי כי טפי הייתי נהנה אילו היה רבינו אומר תורה", ענה הגה"ק מבאבוב: "שכחתם במחילת כבוד תורתכם רש"י מפורשת בפרשתנו", הרהר הרב ושאל, "איזה רש"י", השיב לו הגה"ק מבאבוב: "על הפסוק ואבוא היום אל העין מביא רש"י, א"ר אחא יפה שיחתן של עבדי אבות לפני המקום מתורתן של בנים, ורפאל עבדו של אבי זקני מצאנז הוא", כששמע הרב זאת הפטיר ואמר: עכשיו כבר זכיתי לשמוע תרויהו הן שיחתן של עבדי אבות והן תורתן של בנים.

(אוצר אפרים)

ויצא יצחק לשוח בשדה לפנות ערב

בשב"ק פר' חיי שרה שנת תרע"ט, עת מלחמת העולם הראשונה כששהה הרה"ק מהר"ד מבעלזא זי"ע בראצפערט, נאלץ הרה"ק להפסיק באמצע ולסיים עריכת השולחן הטהור אשר לפני ה' בעת רעוא דרעווין, אחר שכבר פתח פה קדשו

לומר דברי תורה על הפסוק "ויצא יצחק לשוח בשדה לפנות ערב", ופתאום נשמעו קולות זעקה מהרחוב, ונאמר להרה"ק שחייילים מסתובבים ברחוב ומכים עוברי אורח, וסיים אז בחפזה בהפטירו בלשונו הק': "ויצא יצחק לשוח בשדה" לשפוך שיח לפני הקב"ה, "לפנות ערב" שהערב היינו חשכת הגלות כבר יפנה מאתנו, "וירא והנה גמלים באים" שהגאולה בא תבוא בזכות גמילות חסדים שבני ישראל עושים ביניהם.

(ספרן של צדיקים)

אין שיחה אלא תפילה

הרבנית הצדיקת מרת רחל ע"ה בת הרה"ק ר' יצחק מאיר מאפטא זי"ע היתה פעם אחת במעין-ישע, והי' שם גם הגביר השר ר' גבריאל יעקב גינצבורג, ויבקר אותה בביתה, ובעוד היו יושבים ומדברים הגיע עונת זמן תפילת המנחה, ותאמר אליו הצדיקת בחכמה, הנה דוד המלך ע"ה אמר (תהלים קיט כג) גם ישבו שרים בי נדברו עבדך ישיח בחוקיך, והכוונה על פי מאמר חז"ל על הפסוק "ויצא יצחק לשוח בשדה לפנות ערב", אין שיחה אלא תפילה, והיא תפילת המנחה, ורצה לומר דאף בעת שישבו שרים בי נדברו, מכל מקום כשיגיע זמן תפילת מנחה עבדך ישיח בחוקיך, ואין שיחה אלא תפילה.

(דעת זקנים)

ותקח הצעיר ותתכס

אל הרה"ק רבי מרדכי מבילגורייא זי"ע נכנס פעם איש אחד שאשתו לא התנהגה בדרכי הצניעות, והשיח לבו לפניו שאין פרנסתו מצויה לו, אמר לו הגה"ק אם תבטיח לי שמהיום תקפיד בביתך על דרכי הצניעות וקיום תורה ומצוות כראוי, מבטיח אני לך שמכאן והלאה תהי' הברכה שרויה בביתך ופרנסתך תעלה לך בניקל, וסיים דבריו: והרי זה מקרא מפורש, דכתיב "ותקח הצעיר ותתכס", צעיר"ף הוא ראשי תיבות ע'מך ישראל צ'ריכים פ'רנסה, "צעיר"ף הרומז לפרנסה, תבוא ע"י "ותתכס" שתלך בצניעות.

(אמרי קודש)

וירש זרעך את שער שנאיו

שמעתי מאבי מו"ר הקדוש [ר' משה מסאמבור זי"ע] שאמר בשביל אחיו, הוא דודי הצדיק הקדוש, מו"ה צבי [מוזידיטשוב] נב"מ, שספר לו, שאמר לו אביו [הרה"ק ר' יצחק אייזיק] נב"מ, שקיבל איש מפי איש כי אברהם לא היה רוצה ליקח את יצחק מעקידה, עד שהיה הקדוש ברוך הוא מבטיח לו שיהיה יוצא ממנו רש"י לנכד, ואמר אבי נב"מ לחודי הצדיק נב"מ, אפשר בא הרמז על זה מה שאמר הקדוש ברוך הוא וברך לאברהם וירש זרעך את שער אויביו, וירש הוא אותיות ורש"י והוטב בעיניו וזה שאמר יצחק לרבקה גם כן וירש את שער שונאיו, ורמז על רש"י להיות להם לכתר וזהו זרעך א"ת שער' סופי תיבות כתר כי על ידי בנים טובים מעטרים את אביהם בכתרים גדולים בעולם הבא.

(עשרת זקנים)

שבת של מי היתה

במסגרת מפעל "החזקת מלמד"

בשם אלפי בני ציון תלמידי המוסדות, ובשם מצדיקי הרבים אלו מלמדי תינוקות, שלוחה ברכתינו לכבוד הני אנשי שם קרואי מועד, אשר משמים וכו בזכות של כיתה שע"י מוסדותינו הק, ובעזרתם נוכל להחזיק מעמד, לחנך צאצאינו ע"ד המסורה לנו מרבנותה"ק על שחרת הקודש

פרשת חיי שרה

מו"ה יודא לייב פרענקל הי"ו

המלמד: הר"ר מנשה ברוך קליין שליט"א

מו"ה יואל ליכטמאן הי"ו

המלמדים: הר"ר מרדכי מנחם שווארטץ שליט"א
והר"ר דוד שלמה וואנחאצקער שליט"א

מו"ה שלמה מענדלאוויטש הי"ו

המלמד: הר"ר משה ברוך כץ שליט"א

מוה"ר בנימין אליעזר ווערטהיימער הי"ו

המלמד: הר"ר משה יוחנן קליין שליט"א

מו"ה משה דוד אקערמאן הי"ו

המלמד: הר"ר משה ראטה שליט"א

מו"ה ישראל שלמה ווערצבערגער הי"ו

המלמד: הר"ר נפתלי יעקב פאלאטשעק שליט"א

מו"ה שלמה יצחק וויצענפעלד הי"ו

המלמד: הר"ר שאול יחזקאל שווארטץ שליט"א

החתן משה גוטמאן הי"ו

המלמד: הר"ר שמואל אלטער בנעט שליט"א

מוה"ר שלמה סופר הי"ו

המלמד: הר"ר אברהם משה לאנדא שליט"א

מו"ה לוי יודא מנחם מארמארשטיין הי"ו

המלמד: הר"ר אהרן ווייסהויז שליט"א

מו"ה יואל משה שטעטל הי"ו

המלמד: הר"ר הערשל גראס שליט"א

כנור משה הערש בערקאוויטש הי"ו

המלמדים: הר"ר יואל גרינוואלד שליט"א
והר"ר משה ווייס שליט"א

מו"ה שמעון יצחק גאטליעב הי"ו

המלמד: הר"ר יואל כץ שליט"א

מו"ה אייזיק הערש בערקאוויטש הי"ו

המלמד: הר"ר יוסף מאיר שווארטץ שליט"א

מו"ה נתנאל ברוין הי"ו

המלמד: הר"ר יעקב מיכאל היילברוין שליט"א

מו"ה מאיר דוד היילברוין הי"ו

המלמד: הר"ר מאיר חיים שישא שליט"א

זכות כל השעות של תורה ותפילה שנלמדו במסגרת הכיתה, יזקף לזכותכם לעד ולנצח נצחים, עץ חיים הוא למחזיקים בה ותומכיה מאושר.

שבת של מי היתה, שבת של רבי אלעזר בן עזריה היתה, וכמה היתה הגדה הזוה, אמרו לו בפרשת הקהל, ומה דרש בה, הקהל את העם האנשים והנשים והטף, אם אנשים באים ללמוד נשים באות לשמוע טף למה באין, "כדי ליתן שכר למביאייהו". (חגיגה ג.)

מפעל החזקת מלמד

שע"י הנהלת המוסדות, פה בארה"ק

פרפראות לחכמה

מאמרים נחמדים, ע"ד דרוש מיוסדים,
כפתור ופרח משוקדים

ואתו צדיק באמונה יצא מכלל ארור לכלל ברוך ויאמר בא ברוך ה', לכן אמר "אל" עכשיו שהוא ברוך וכל יצחק לישא את בתו. (נחל קדומים)

☆

אל תאחרו אותי וה' הצליח דרכי.

קשה מה טעם נתן לדבריו לכן אל תאחרו אותי בגלל שה' הצליח דרכי מה ראייה היה לו שבעבור זה ישלחו אותי, י"ל הנה כיוון שנתן אליעזר מגדנות ופירשתי שהביא עמו מיני פירות של א"י, הלא אמרו (ב"ב ע"ג) אין מוציאין פירות מא"י, לכן מוכח שאליעזר סבר שארס וסוריא הן מא"י ע"כ אמרו "תשב הנערה אנתו" כי אין יכולים לכופ אותה שגם ארס הוא מא"י, השיב להם אליעזר "אל תאחרו אותי" לעולם ארס הוא חו"ל ואינא (כתובת קיימ) הוא אומר לעלות והיא אומרת שלא לעלות כופין אותה לעלות, ולא הוצאתי מפירות א"י אלא כפי הצורך לדרך רק יזה' הצליח דרכי שקפצה לי הארץ ונשארו הפירות בידי ואתן נתתי לכם.

(תורת משה)

☆

ויצא יצחק לשוח בשדה.

אמרו (ברכות כ"ז) אברהם תקן תפלת שחרית יצחק תקן מנחה ויעקב ערבית, קשה הלא היום נמשך אחר הלילה שלפניו א"כ היה לו לאברהם לתקן תפלת ערבית שהוא הראשון, י"ל, אינא בודד שהאבות תקנו התפלות נגד הקרבנות תמיד ואינא (מנחות ס"ט) אין מחנכין את מזבח העולה אלא בתמיד של שחר אם היו מוידין ולא הקריבו כבש בבוקר לא יקריבו בין הערבים לכן לא היה יכול לתקן תפלת ערבית בלי תפלת שחרית קודם.

(אסיפת יהודה)

☆

נקרא לנערה ונשאלה את פיה.

קשה הלא כבר אמרו "הנה רבקה קח ולך" ולמה חזרו בהם עתה ואמרו "נקרא לנערה", ועוד צ"ל מזה הלשון "לנערה", י"ל מתחילה היה עדיין בתואל חי ואביה היה זכאי בקדושה ואמרו (קדושין י"ט) אומר אדם לבתו קטנה צאי וקבלי קדושך והוא הדין לבתו נערה לכן אמר סתם "הנה רבקה לפניך קח ולך ותהי אשה לבן אדוניך" בין אם היא קטנה בין אם היא נערה, אבל אח"כ כשמת בתואל כפי שאומר רש"י על הפס' זיאתמר אחיה ואמה' ובתואל היכן היה הוא היה רוצה לעכב ובא מלאך והמיתו, ואחיה ואמה אינם יכולים לקבל קדושין עבורה כיון שכבר היתה נערה כדאינא (בבבא ס"א) לכן אמרו "נקרא לנערה ונשאלה את פיה" כי אין אנו יכולים לקבל קדושה כי הזכות הזאת היא רק לאב וממילא צריך לשאול את פיה.

(אדרת אליהו)

ויהיו חיי שרה מאה ועשרים שנה ושבע שנים.

ופי' רש"י, בת ק' כבת כ' לחטא מה בת כ' לא חטאה שהרי אינה בת עונשין אף בת ק' בלא חטא, קשה אכתי מנלן בכ"ז שנתיה האחרונת שלא חטאה, י"ל אינא (יבמא ל"ח) כיוון שעברו רוב שנותיו של אדם ולא חטא שוב אינו חוטא, וכיוון שעד ק' לא חטאה ממילא לא חטאה גם אח"כ אך קשה מי יאמר שק' היה רוב שנותיה אולי היה שנותיה הקצובות לה יותר ממאתים וכשבאה לשנת קב"ז עברה איזה חטא ומתה בשביל החטא ממילא אין ק' רוב שנותיה ואין למוד שלא חטאה אחר ק' כיוון שלא עברו רוב שנותיה לכן אמרה התורה "שני חיי שרה" ר"ל שאותן קב"ז שנים היו שנותיה הקצובות לה ולא יותר, וא"כ ק' היה רוב שנותיה ולא חטאה וממילא גם כ"ז הנשארים לא חטאה והו' פירוש "כולן שוין לטובה".

(חות יאיר)

☆

ויבא אברהם לספר לשרה ולבכתה.

הבעה"ט כ' ולבכתה כ' קטנה שלא בכה אלא מעט, י"ל ע"פ הגמרא (תענית כ"ג) ג' ימים לבכי וז' ימים להספה, ומזמן מיתת שרה עד שבא אברהם להספיד הם ג' ימים שהמרחק מוד המוריה עד ביתו של אברהם היה הליכה של ג' ימים כדכתיב יזיהי ביום השלישי וירא את המקום מרחק' לכן בכה רק מעט שכבר עברו הג' ימים.

(אבני שהם)

☆

ויישם לפניו לאכול וגו', ויאמר עבד אברהם אנכי.

פירשו המפר' מה דכתיב 'לכן בקש לעקור את הכל' ע"י שיהרוג את אליעזר וע"י כך לא יוכל יצחק לישא אשה ויעקב ח"ו כלל ישראל כיוון שאמרו (נויר י"ב) האומר לשלוחו צא וקדש לי אשה סתם אסור בכל הנשים שבעולם, לכן נתן לבן לאליעזר סם המת במאכלו, אבל טעותו של לבן היה כיוון שדין זה נאמר רק אם שלח שליח סתם אבל אם שלח עבד שאינו בר שליחות היא אינה מקודשת, לכן אמר אליעזר "עבד אברהם אנכי" וכל זמן שלא אביא את רבקה אינה מקודשת ממילא לא שייך הדין שאם מת השליח אסור בכל הנשים שבעולם.

(שתי דות)

☆

ואמר אל אדוני אלי לא תלך האשה אחרי.

פי' רש"י, אלי כתיב בת היתה לו לאליעזר והיה מחזר למצוא עילה שיאמר לו אברהם לפנות אליו להשיאו בתו, קשה למה לא פירש רש"י כן לעיל, י"ל שאברהם השיב בני ברוך ואתה ארור ואין ארור מתדבק בברוך ועתה שאמר לו לבן בוא ברוך ה' ויצא מכלל ארור כדאינא (ב"ב ס"ו) כנען הוא אליעזר ועל ידי ששרת

Yetev Lev

D'Rabeinu Joel D'Satmar
Gretz Yisruel Inc.

מוסדות יטב לב

דרבינו יואל מסאטמאר

בארה"ק תובב"א

תודה וקול זמרה

ברגשי הוקרה והודאה, נשגב בזה ברכת מזלך טבת וגדיא יאדה, משמי מרומא עילאה, קדם ידידינו החשוב הנכבד והמפואר, יפה פרי זואר, שימו נודע לצוהר, נודע לשם לתפארת ולתהילה, תוך אמוני עם סגולה,

הרה"ח ר' ירחמיאל ביטמאן הי"ו

מגדולי העסקנים לטובת מוסדותינו הק' זה רבות בשנים
בעיר תהילה בקרית יואל יע"א

לרגל שמחת ארוסי בתו תחי' למז"ט

עב"ג הבחור החשוב מו"מ ני"ו

בן הרה"ג ר' דוד יצחק ווערצבערגער שליט"א

מו"ץ בקהילתנו בקרית יואל יצ"ו

יה"ר שמשמחה זו יושפע לו רב ברכות ושובע שמחות, מתוך תענוג ונחת והרחבת הדעת, וזכות רביה"ק ז"ל מייסד מוסדותינו הק' יגן בעדו ובעד ביצו, וימלא ה' לטובה כל משאלות לבו, אכ"ה"ר.

החותמים למען שמו ברגשי הודאה והוקרה

הנהלת מוסדות יטב לב

בארה"ק

**עניינים נפלאים, בסוגיות ובפלאפולים,
שמקורותיהם בפרשת השבוע נמצאים**

וּדְרַשְׁתָּ וְהִקְרַתָּ

בירור העניין האיך הלך אליעזר לקראת נחשׁי"ם

שיטת הרמב"ם שלא עשה אליעזר כהוגן

כמו כן מדברי הרמב"ם מוכח דשלא כדין עשה אליעזר, דכתב הרמב"ם ז"ל (הלכות עבודה זרה פי"א ה"ד) אין מנחשין כגוים שנאמר (ויקרא יט כו) לא תנחשו, כיצד הוא תנחש וכו', וכן המשים לעצמו סימנים אם יארע לי כך וכך אעשה דבר פלוני, ואם לא יארע לא אעשה, כאליעזר עבד אברהם, וכן כיוצא בדברים האלו, הכל אסור, וכל העושה מעשה מפני דבר מדברים אלו לוקה, עכ"ל.

השגת הראב"ד על הרמב"ם שאליעזר כדין עשה

והשיג הראב"ד ז"ל על דבריו שהוא שיבוש גדול, שהרי דבר זה מותר ומותר הוא, ואולי הטעהו הלשון שראה כל נחש שאינו כאליעזר וינתן אינו נחש, והוא סבר שלענין איסור נאמר (היינו שכוונת הגמרא הוא שניחוש כאליעזר אינו ניחוש כלל ומותר, ואילו הרמב"ם סבר שהכוונה שניחוש כזה אסור), ולא היא, אלא הכי קאמר אינו ראוי לסמוך עליו, ואיך חשב על הצדיקים כמותם בעבירה זו, ואי הוה אינהו הוה מפקי פולטי דנורא לאפיה, עכ"ל.

תני' הכסף משנה דקיי"ל שהניחוש מותר לבן נח

והכסף משנה כתב לתרץ, דנראה מדבריו ז"ל שהניחוש אסור לבני נח דהא אליעזר עבד אברהם בן נח היה, גם ההגהות כתבו והלא אסור לנחש אפילו לבן נח. ואני אומר דהיינו למאן דאמר בפ' ארבע מיתות דבן נח מוזהר על הכישוף, אבל לפום קושטא לא קיי"ל הכי, דהא סוגיין דעלמא שבע מצוות שנצטוו בני נח, וכ"כ רבינו בפ"ט מהל' מלכים.

ולענין יונתן בן שאול שלא היה בן נח, העיר שאבן הרמב"ם אכן לא הזכירו, ועוד זאת, דאליעזר ודאי הוה נחוש, שמיד נתן הצמידים קודם ששאל בת מי את, ולדידיה לית ביה איסור דבן נח היה, אבל יונתן בן שאול יש לנו לומר דלא הוה ניחוש, דצדיק גמור היה

איתא בגמרא (חולין צה:) אמר רב כל נחש שאינו כאליעזר עבד אברהם ופירש"י, סומך עליו ממש כאליעזר עבד אברהם שאם תשקני אדבר בה ואם לאו לא אדבר בה, וכיונתן בן שאול אינו נחש.

תני' התוס' שלא סמך על הניחוש לבד

והקשו בתוס' (ד"ה כאליעזר) ואם תאמר אליעזר האיך ניחש, למ"ד (סנהדרין נו:) על האמור בפרשת מכשף בן נח מוזהר עליו, ותירצו דהוא תנא סבר שלא נתן לה הצמידים עד שהגידה לו בת מי היא (היינו שלא סמך על ניחשו לבד, ורק כשאמרה לו בת מי היא אז נתן לה הצמידים), ואע"ג דכתיב ויקח האיש נזם זהב וגו' ואחר כך כתוב ויאמר בת מי את, אין מוקדם ומאוחר בתורה, עכ"ל.

ואולם המהר"ל ז"ל בגור ארי' הקשה על תני' התוס', וז"ל: לא ידעתי מה הועילו התוס' בתירוץ זה, דסוף סוף היה סומך על ניחוש שלו שהאשה אשר תשקה אותו יקח אותה ליצחק, ואם לא תרצה להשקותו לא יהיה בוחר בה, ומה בכך שלא נתן הצמידים עד ששאל אותה בת מי את, וכי היה הניחוש בשביל הצמידים שיתן, אבל הניחוש היה בשביל שיקח האשה אשר תשקה אותו, ואין לומר דדעתו היה שאף אם לא תשקה אותו בין כך ובין כך יקח אותה, שזה דבר שאין לו שחר, דאם כן למה עשה הניחוש, ע"כ.

לשׁו' רשׁי א"א לתרץ תירוץ של התוס'

אמנם הא ניחא רק לשיטת התוס' שלא נתן לה הצמידים עד שהגידה לו בת מי היא, אולם רש"י"ל כתב להדיא דרק לאחר שנתן לה הצמידים שאל אותה בת מי את, וז"ל: ויאמר בת מי את, לאחר שנתן לה שאלה. ואם כן מבואר להדיא שסמך אליעזר על הניחוש, ואם כן יקשה קושיית התוס' שכן נח מוזהר על הניחוש.

תני' הב"ח שאליעזר לא סמך על הניחוש רק על רוח**הקודש**

הב"ח (שם סימן קעט ד"ה ומ"ש) כתב גם כן שחלילה לעבור על זה, רק להיות מתמימי דרך, דכתיב (דברים יח יג) תמים תהיה עם ה' אלהיך, ומתריך שם קושית התוס' הנ"ל, ואלו תוכן דבריו: דכל מעשיו של אליעזר לא היה אלא ברוח הקודש ולא סמך על הניחוש כלל, כי אם בטח בשם ה' ובכח זכותו של אברהם אבינו שיזמין ליצחק בנו זיווג הגון בדרך נס, ולעולם נתן הצמידים מיד כפשוטו של מקרא ושיטת רש"י, ולפי זה גבי אליעזר לא היה איסור כלל, דלא היה ניחוש ולא סמך על הניחוש כלל, עכת"ד.

תני' רביה"ק זי"ע שאליעזר לא סמך כלל על הניחוש**אלא עשאו כדי שיסכימו עמו בתואל ולבן**

רביה"ק זי"ע בדברי יואל כתב לבאר ענין הניחוש דלא עשאו אליעזר לעצמו ולא סמך עליו כלל, כי הוא סמך ובטח רק בשם ה' ובזכותו של אברהם אבינו, וגם ידע בנבואה ברורה שרבקה זיווגו של יצחק, ולא היה צריך אל הניחוש, אמנם עשה הניחוש בשביל לבן ומשפחתו שהאמינו רק בניחושים וכשפים, כמו שמצינו שאמר לבן ליעקב ניחשתי ויברכני ה' בגללך, ופירש"י מנחש היה ואמר נסיתי בניחוש שלי שעל ידך באה לי ברכה. ועל כן הוצרך אליעזר לעשות הניחוש כדי שיתאמת ויתברר הענין אצל לבן ובתואל, ובאמת היה זה ניחוש גמור שאסור מדין כישוף ובן נח מחזה עליו כמ"ש הרמב"ם ז"ל, אלא שאליעזר לא האמין בו ולא עשאו לשם כישוף, רק כדי שעל ידי זה יאמינו לבן ובתואל שמד' יצא הדבר, כיון שאף הכשפים מראים כן, ועל ידי זה יסכימו ויתרצו בדבר, ואף הניחוש כזה אסור, אפשר שעשהו אליעזר בהוראת שעה על פי הנבואה. ועיי"ש מה שהאריך בענין זה.

דמסתמא לא היה מנחש, ומה שעשה סימן זה היינו כדי לזרז נערו ובלא"ה נמי היה עולה.

תני' הר"ן שבדבר שהברא מכרעת אין זה ניחוש

הר"ן כתב שבדברי הראב"ד תמוהים בעיניו, שהרי מפורש בגמרא שלענין איסור נאמר, דהא אמרינן אלא משום דנחיש, כלומר משום הכי לא אכל, והכא אמר רב כל נחש שאינו וכו' אינו נחש, כלומר ואינו אסור, הרי מפורש שלענין איסור נאמר. ומכל מקום הדבר צריך תירוץ שאי אפשר שהצדיקים הללו יהיו מנחשים, ותירץ שהעושה סימנים בדבר שהסברא מכרעת שהם מורים תועלת הדבר או נזקו אין זה נחש, שכל עסקי העולם כך הם, שהרי האומר אם ירדו גשמים לא אצא לדרך ואם לא אצא, אין זה נחש אלא מנהגו של עולם, ואליעזר ויונתן בכיוצא בו תלו מעשיהם, שאליעזר יודע היה שאין מזווגין אשה ליצחק אלא הוגנת לו, לפיכך לקח סימן לעצמו שאם תהא כל כך נאה במידותיה על כן שכשיאמר לה הגמאיני נא וגו' תישיבהו ברוח נדיבה גם לגמליך אשקה היא שהזמני מן השמים ליצחק, כי מייתי לה בגמרא לענין איסור ה"ק שכל נחש שהוא מהדברים שאסרה תורה אין הסברא מכרעת בהן כל שאינו סומך על מעשיו ממש כמו שעשו אלו השנים בדבר מותר אינו נחש ואינו אסור אע"פ שהוא מדרכי הנחשים האסורים, ועיי"ש.

הרמ"א מביא ב' שיטות בזה

הרמ"א (יד"ד סימן קע"ט ס"ד) כתב, י"א דאדם מותר לעשות לו סימן בדבר שיבוא לעתיד כמו שעשה אליעזר עבד אברהם או יהונתן, ויש אוסרין, וההולך בתום ובוטח בה' חסד יסובגנו, עכ"ל.

התודה והברכה לידידינו האברך היקר והמפואר, מוכתר בכל תואר, עסקן נמרץ

מו"ה **דוד מאיר שווארטץ** הי"ו

אב"י בקרית יואל יע"א

אשר נדב חלק מהוצאות הגליון
לרגל שמחת הולדת בנו ני"ו למזל טוב

יה"ד שיזכה לראות ולרוות ממנו רב תענוג ונחת דקדושה, במידה מרובה וגדושה וכט"ס

Yetev Lev

D'Rabeinu Joel D'Satmar
Gretz Yisruel Inc.

מוסדות יטב לב

דרבינו יואל מטאטמאר
בארה"ק תובכ"א

נפתל"י שבע רצון מלא ברנת ה'

בשירי ידידות הלל וזמרה, נברך בשפה נעימה וברורה, אל מע"כ ידידנו הנכבד והנעלה האי גברא יקירא, עומד הכן בכל עת ועונה לבוא בעזרת מוסדותינו הק' תדירא, נפתל"י אילה שלוחה, לשמש בקודש אצל מרן רבינו שליט"א זכה, משליך עצמו מנגד לכל קדשינו ברוח נאמנה מסורה, נודע לעוז ולתפארה,

מזה"ר נפתל"י היצחקא שטיין הי"ד

אב"י בווייליאמסבורג יע"א

**לרגל שמחתו בהולדת בנו ני"ו
למזל טוב**

יה"ר שיזכה לראות ולרוות ממנו ומכל יו"ח רב תענוג ונחת דקדושה, במידה מרובה גדושה, ותמשיך במעשיך ובפעולותיך הנאמנים, לעמוד לימין מוסדותינו עוד רבות בשנים, בתבונה ובדעת אמונים, עדי נזכה לביאת משיח צדקינו, ומלכינו מרן רבינו הגה"ק שליט"א בראשינו, בב"א.

החותמים למען שמם בשיר וקול תודה
הנהלת מוסדות יטב לב
בארה"ק

MIVTZAR HACHESED
LEKUVED
SHABBES KODESH

בתגללת הר"ר יעקב אטיק הי"ו

מבצר החסד
**לכבוד
שבת קודש**

חשון תשע"א

בס"ד

שמה תשמה רעים האהובים

מריחוק מקום וקירוב הלב נשגר בזה ברכת מזלא טבא וגדיא יאה קדם האי גברא יקירא, ראש וראשון לכל דבר שבקדושה, לבו לב זהב לעזור לזולת, איש חי ורב פעלים, העושה גדולות ונצורות למען הכלל והפרט שלעמלק"פ, ביתו פתוח לרוחה לכל דיכפין, העומד לימין מפעלינו בכל עת מצוא ללא ליאות, האברך כמדרשו

מתהר"ר יעקב אטיק זצ"ל שליט"א
לרגל השמחה השרויה בביתו בהולדת בתו למז"ט

ובהאי עידן דחדוותא באצתי בזה להביע רגשי ליבי בהכרת הטוב והערכה עצומה, אל מול פני מעייכ הרמה, על כל החסד אשר גמלנו, והקדשנו מזמנו היקר ימים ולילות למען צרכיה המרובים של מפעלינו בסבר פנים יפות וברוח נדיבה ונעימה, ובמסירות באופן יוצא מן הכלל הראוייה לשבח ולתהילה

יהי"ר שישלם ד' משכורתו שלמה ויזכה לגדלה לבעל תורה, ולחופה ולמעש"ט, ולרוות ממנה ומכל יו"ח רב נחת דקדושה מתוך עושר ואושר והרחבת הדעת בבריות גופא ונהורא מעליא, אך טוב וחסד ירדפוהו כל ימי חייו, וילך מחיל אל חיל בפעולותיו הכבירות וכל אשר יעשה יצליח אכי"ר.

המברכים ומאחלים מקרב הלב
יעקב אטיק
ב/ אלפי תושבי בית שמש

**חלוקת עופות
בשר ודגים**
למשפחות
ברוכות ילדים

**קון צדקה
אריה לייביש**

ע"ש הק' הרה"צ
ארי לייביש ט"ב הי"ד
עזר וסעד
למלמדים וכלי קודש
במוסדות התורה
עטה"ק

**גמ"ח
צדקה וחסד**

הלואות
בתשלומים נוחים
לצרכי שבת ויו"ט

אדרעס:

מצפה רש"פ 4
טל: 02-991-4862
פקס: 02-992-9980
בית שמש

4 Mitzpe Rashap St.
Tel: 02-991-4862
Fax: 02-992-9980
Beit Shemesh

פניני התורה

פנינים וחידושים בגמרא מס' סוטה
הנלמד במסגרת חבורת "יסודי התורה"

נערך ונסדר ע"י א' המגיש שליט"א

סודו של דבר:

איך אפשר ללמוד שבעים לשונות בלילה אחת

[עובדא דיוסף הצדיק, והבעש"ט ה"ק זי"ע עולין בקנה אחד]

מושרשים ה' מוצאות הפה, ומי שמשיג אות ה"א כל צרכו, ממילא יודע כל לשונות הגויים, ומשיג זאת מצד הקדושה, ואדרבה הוא נקרא עוסק בתורה בשעת הלימוד, שהרי עוסק באותיות התורה שמשם מושפע כל נמצא. והשגה כזו אינה מזקת הנפש אפילו אם לומד עי"ז שפת הגויים, שהרי הוא לומד אותה בשורשה במקום טהרתה, ובאופן כזה נתרצה יוסף ללמוד ע' לשון.

ויש לדייק זה שגבי יוסף אמר "לא ק"א גמ"ר", וגבי פרעה אמר "לא גמ"ר", ונראה שתיבת ק"א גמ"ר מתייחס אל הפעולה, דהיינו שלא עסק בפעולת הלימוד, אבל פרעה עסק בלימוד, אלא שלא הצליח, ולכן אמרו עליו "לא גמ"ר" דהיינו לא העלה כלום בעסקו עכ"ל.

*

השיג ע' לשונות ע"י התורה של הבעש"ט

ובספר מרגליות הש"ס (עמ"ס סוטה). הביא בשם ספר "סיפורי צדיקים החדש" העובדא דלהלן:
שמעתי מהרב החסיד המופלא הישיש רבי בעריל ליפליס מפה"ק, נכד הרב הקדוש המפורסם רבי ליב שרה'ס זצוקללה"ה שסיפר לי בשם אבי זקנו הרב הקרוש הנ"ל, וכן אמר:

פעם אחת הייתי אצל הבעל שט טוב על שבת, ולעת ערב סעודה שלישית, וכבר ישבו המסובין התלמידים הגדולים הקדושים בשלחן רבם הבעל שם טוב, והמתינו לבואו. והודבר ביניהם לשאול את רבם הבעל שם טוב בבואו אל השלחן, על דבר זה מה שאמרו חז"ל במסכת סוטה (דף לה:) "בא גבריאל ולימד ליוסף שבעים לשון", להבינם דבר זה, כי אין זה מובן,

בגמרא (דף ל"ו): "אמר רבי חייא בר אבא אמר רבי יוחנן, בשעה שאמר לו פרעה ליוסף 'ובלעדיך לא ירים איש את ידו' וגו', אמרו איצטגניני פרעה, עבד שלקחו רבו בעשרים כסף, תמשילהו עלינו [להיות למשנה למלך. הרי כתוב בחוקי מצרים שאין עבד ראוי למלכות]. אמר להן גנוני מלכות [סימני מלכות, גבורה חכמה ויפי] אני רואה בו, [וע"כ אין נראה שהגיע מבית עבדים, אלא מבית מלכים, ושלא כדון נמוך לעבד]. אמרו לו אם כן [שיש בו סימני מלכות] יהא יודע בשבעים לשון, [שכל העומד להיות מלך חייב לידע לדבר בשבעים לשונות, מיד בא גבריאל ולימדו שבעים לשון, [אמנם] לא הוה קגמור [לא הצליח יוסף ללמוד ממנו השבעים לשון], הוסיף לו אות אחת משמו של הקב"ה ולמד. שנאמר עדות ביהוסף שמו בצאתו על ארץ מצרים (שפת לא ידעתי אשמע) [שע"י שהוסיפו את ה' על שמו של יוסף בצאתו למלוך על מצרים, הבין את השבעים לשונות]."

*

שורש כל הלשונות הוא אות ה"א

ובספר בן יהודע כתב לפרש עומק דברי חז"ל אלו, וז"ל וי"ל הענין שסכנה לנפש הקדושה לידע שפת נכר, כמבואר בספר מעין גנים (פ"ב אות ה'), שכל שפה ממשכת על היודעה קליפה אחרת, (ויודע שהרמ"ע מפאנו ז"ל התענה שישכח שפת לאטי"ן שהרגיש זה מונע אותו מהשגות), וכאשר בא גבריאל ללמדו, לא הי' רוצה ללמוד כלל, שבוודאי הי' בכוחו של גבריאל המלאך ללמדו, שבחנם לא בא, אלא שלא חפץ בלימודי שפת הגויים, אולם כל דבר טומאה יש לה שורש למעלה במקום הקדש, אלא שנשתלשל למטה למקום החיצונים, ושם מתלבשת בטומאה, ושורש כל הלשונות הוא אות ה"א כידוע, והיא מדת המלכות בחינת פה, כדאיתא בפתח אליהו, ובאות ה"א

העמים אחר שפסק הוא מלומר תורה עב"ל הקדוש. ע"כ.

*

ב' העובדות עולין בקנה אחד

ולפי הביאור של הבן יהודע בדברי הגמרא בסוגיין, שיוסף הצדיק השיג הע' לשונות ע"י שהוסיפו לו אות ה"א, שהיא שורש של כל השבעים לשונות, ואות ה"א מרמז על ה' מוצאות הפה, ועל תורה שבעל פה, עולה העובדא הנ"ל בקנה אחד עם דברי הגמרא, שהבעש"ט ה"ק זכה ע"י לימוד התורה, בה' מוצאות הפה, להשיג האות ה"א כל צרכו, ולהשיג שורשי של הע' לשונות.

ומענין לענין באותו ענין, אציגה פרפרת נאה על דברי הגמרא (סו). שמבאר הטעם שהוסיפו אות ה"א על שמו של יוסף, וז"ל הגמרא "אמר רב חנא בר ביזנא אמר רבי שמעון חסידא יוסף שקידש שם שמים בסתר, הוסיפו עליו אות אחת משמו של הקב"ה, יהודה שקידש שם שמים בפרהסיא נקרא כולו על שמו של הקדוש ברוך הוא", והיינו שהוסיפו ליוסף אות ה"א, ונקרא יוסף. וכתב המהרש"א (י). שעל ידי זה יש לו שלוש אותיות עיקרית משם הוי"ה, שה' האחרונה אינה נאמרת.

והעיר הר"ר שמואל דב קליין הי"ו, דלכאורה שפיר מרומז כל שם הוי"ה בשמו של יהוסף, דהיינו י'הו' מרומז בהדיא, ואותיות האחרות של שמו ס' ה' בגימטריא במספר קטן 5 (60 + 80 = 140 מ"ק = 5) ובזה מרומז אות ה"א אחרונה, א"כ אפ"ל דברי הגמרא שיוסף שקידש שם שמים בסתר מרומז שמו בסתר, דהיינו בגימטריא במספר קטן, ודו"ק כי נחמד הוא.

כי בכל לשון ולשון יש כמה אלפים מלות, ובהצטרף כל השבעים לשון, יש מלות ותיבות בלי שיעור וערך, ואין באפשרי של שכל אנושי שילמוד כל זה בלילה אחת בשעות מועטים, והוסכם ביניהם שהרב הקדוש רבי גרשון מקיטוב ז"ל, גיסו של הבעל שם טוב, הוא יהיה השואל דבר זה מן הבעל שם מיד בבואו אל השלחן.

בבוא הבעל שם טוב אל השלחן, שאל השואל, ילמדנו רבינו את הדבר הזה להבינו היטב במה שאמרו חז"ל "בא גבריא לולימדו שבעים לשון", איך יובן דבר זה על פי השכל, כי הלא יש בכל לשון כמה אלפים תיבות וכו' וכו' כנ"ל, וגמר השואל שאלתו הנ"ל, ובסק מלדבר בזה.

והתחיל הרב הבעל שט טוב לומר דברי תורה, והיה נראים שאינם מענין הנ"ל, והאריך בדבריו הקדושים, ובאמצע הדברי תורה התחיל הרב הקדוש רבי יעקב יוסף מפולגא ז"ל לדפוק בידו על השלחן, וכן אמר בזה הלשון: **טערקיש, טאהטיריש, גרעקיש, ענגליש, רוסיש, וואליחיש וכו' וכו'.** היינו שהשיג על ידי דברי תורה הקדושים של רבו הבעל שם טוב זלה"ה את מקור והשורש של כל השבעים לשון, ולא היה יכול יוסף להתאפק, ודפק בידו על השלחן, ואמר בפיו הקדוש **טערקיש וכו' וכו' היינו שהשיג לדעת את הלשונות הנ"ל, וכן חשב בפיו כל הלשונות העמים אחת לאחת, וכן הוה כל זמן הגדת הבעל שם טוב את דברי תורתו.**

ואחר שפסק הבעל שם טוב ז"ל מלהגיד עוד דברי תורה, גם כן פסק הרב מפולגא ז"ל מלחשוב אותם, ואחר כל זה פתח הרב הבעל שם טוב את פיו ואמר כן בזה הלשון **"וידבר אל העצים ואל האבנים"** ע"כ הכוונה שאין להם עוד כח להשיג את הלשונות

לעילוי נשמת הרה"ח
ר' ישראל טרעגער ז"ל
 ב"ר יעקב ארי' ז"ל
 נלב"ע כ"א חשוון תשס"ט לפ"ק

וזוג האה"ח
מרת צירל ציפורה ע"ה
 ב"ר משה יודא ז"ל
 נלב"ע י"ט טבת תשס"ח לפ"ק

הונצה ע"י בנם ידידינו
 מוה"ר משה לייב טרעגער הי"ו

לעילוי נשמת
הרה"ח
ר' יודא יעקב ז"ל
ווערצבערגער

בן הרה"ח ר' שלמה הלוי ז"ל
 נלב"ע כ"ב חשוון

הונצה ע"י בנו ידידינו
 מוה"ר אברהם יושע ווערצבערגער הי"ו

והרנינו כל ישרי ל"ב

פריחוק מקום וקירוב לב, נשגב בזה ברכת עז עוב, קדם ידידינו וחברינו האברך היקר והחשוב, תורה וחסידות אצלו שלוב, מקבל את כ"א בסבר פנים יפות, יראת ה' על פניו חופפת, יש"שכר לפעולתו, ותמיד נספר תהילתו, על רוב עזרתו, ועל עוצם התעסדותו, כאשר השליך עצמו מנגד לעניינו, בעת שהותינו בעיה"ב לאנדאן לפני נישואינו, וברוב חסדו וטובו דאג לנו כל צרכינו, והגדיל עשות לפענ נצליח בפשיפתינו, את החסד אשר נפלנו לא ימוש עלבינו, הלא הוא ידידינו מכובדינו

הר"ר ישכר בעריש לעזרי הי"ו

לרגל תת ה' שמחה במעונו, רוממות קל בגרונו, בעזר צורו וקונו
בהולדת הבן הבכור ני"ו

ברא כרעא דאבוה ה"ה האי גברא רבא ויקרא, עפעיד תלמידים הגונים לשם ולתפארה, חיי"ם שיש בו תורה ויראת שמים, נאה דורש ונאה מקיים, ערביץ תורה ויראה בקרב התלמידים, יכירו ויודעו הפה פעידים,

הרה"ג רבי חיים משה לעזרי שליט"א

מנה"ר ישיבת מהרי"ט דיסאטמאר פה בני ברק יצ"ו

יה"ר שתזכה לגדלו ולחנכו על עבועי התורה, לשם לתהילה ולתפארה, עתוך תענוג ונחת ורב שפחה ואורה, וזכות פעשיך ופעולותיך הישרים, יעמוד לך לדור דורים, עדי נזכה בעהרה לקול פבשר על ההרים, אכיה"ר.

המברכים אלמן שמו ברעשי הודאה והארכה, ידידיך מוקיריך אסירי התודה והברכה
אברכים בתוככי קהל יטבאל ד'סאטמאר פה בני ברק יצ"ו

משה ווייס, משה פייפרווארצער,
אלימלך יחזקאל משה גראס, ווייס חיים ווייס,
יואל בנאמין, אברהם ווייס,
חיים מאיר גאלדברגער,

שיר השירים אשר לשלמה

מעומק לבנו פנימה, קולנו בשמחה נרימה, בברכת מולא טבא, אל רום מעלת כבוד ראש בית אבא, אננו - חותנינו
המסור למענינו במסירות רבה, וצמוד בלבינו באהבה, האדם היקר באנשים, ראש וראשון לכל קדשים, רוחף צדקה
וחסד בכל עת ועידן, בתורה ובחסידות בקי וידען, רחום ומקור רבנו ותלמידיו, חכו ממתיקים וכולו מתמידים,
מקבל בספ"י את כל אדם, חכמת שלמה תאיר פניו, שמעו הטוב הולך לפניו.

הרה"ח ר' שלמה זלמן דאסקאל שליט"א

ופנישים באוהל תבורך אפינו - חפתינו החשובה שתחי'

לרגל השמחה שבמעונם, רוממות קל בגרונם, בהולדת נכדם ני"ו למז"ט

אצל אחינו - גיסינו האברך החשוב והנעלה, מופלג בכל מידה ומעלה, שוקד על דלתי התורה יומם ולילה,

יר"ש וחסידות אצלו כלולה, שמו הטוב נודע לשם לתפארת ולתהילה,

הרב ישעי' יעקב דאסקאל הי"ו אבי באנשושפן יצ"ו

הנה כי כן יבורך גבר ירא ה' זקינינו החשוב הרה"ח ר' אשר אנטשיל שעהר שליט"א

ולנו"ב זקינתינו החשובה שתחי' לאויט"א

והברכה אחת היא לכבוד זקינתינו החשובה פרת שטויבער שתחי' לאויט"א

וברכותנו מעומק לבנו בזה שגורה, שמשמחה זו יושפע לכם רב שמחה ואנרה, ותעז לרות מכל יציה תענוג ונחת לתפארת,
דורות ישרים ומבורכים, בנים וגני גנים כציעים ופרחים, עוסקים בתורה ובמעשים משוגחים, כאנות נפשיכם בכל הדרכים, אבי'.

כ"ד המברכים בחיבה והערצה בניכם - חתניכם, נכדיכם

יואל, שפי' יצחק אצראל, משה אהרן, דאסקאל (חמנו צבי אנטשיל, יואל ווייס, שאפון ראטה
ג"א מצטרף לברכה, בהוקרה ובהערצה, המיו"ח: אצראל שוארץ

ברכה מעומק ל"ב

ברגשי הודאה והוקרה, אשגר בזאת השורה, ברכת מזל טוב בשפה ברורה, קדם ידידי
החשוב ארי שבחבורה, נודע לשם ולתפארה, שוקד על דלתי התורה, עושה ומעשה צדקה
וחסד חשיכה כאורה, וגם עמי הטיב בעת היותי בלאנדאן הבירה, בחפץ ל"ב וברוח מסורה,

הר"ר ישכר בעריש לעווי הי"ו

לרגל שפחתו בהולדת בנו בכורו ני"ו

יה"ר שתזכה לגדלו ולחנכו לתורה וליראה טהורה, לשם לתהילה ולתפארה, ובשכר
מעשיך הטובים והכבירים, תזכה לראות דורות ישרים, ותנתברך באושר ובעושר
ורב טוב כל ימי חיידך, וראה בנים לבניך, וכט"ס.

החותם ברגשי הודאה והערצה פריחוק מקום וקירוב הלב

יוסף עשה ארי' היילברון

פה בני ברק יצ"ו

הלכות ודינים, מפסקי הראשונים והאחרונים, עם תוספת ביאורים וטעמים שונים

נערך ונסדר ע"י הרב יחיאל מיכל אברהם פרידמאן שליט"א

הוקים להורותם

פרטי דינים לעורר בהלכות שבת - פיאות בשבת -

(א"י"ה בגליונות הבאים נמשיך בהל' שכירות פועלים בדיני בל תלין,
ורק ניתן רווח בין פרשה לפרשה)

סלסול פיאות בשבת

אנשים שפיאותיהם אינם מסולסלים כלל, יזהרו שלא לסלסלם בשבת משום איסור בונה (בשו"ע סי' ש"ג סעי' כ"ו איתא דאסור לאשה לקלוע שערתיה בשבת משום הדמי לבנין, ושייך בנין באדם. ובתפארת ישראל במשניות שבת פ"י אות ל"ה פירש המשנה "גודלת שער" דהיינו עשיית גדילים (פלעכטען) או תלתלים, ומבואר דתלתלים ג"כ אסור לעשות בשבת. וכן בספר קצות השולחן (סי' קמ"ו בבד"ה ש"כ"א) כתב מטעם זה לאסור סלסול הפיאות בשבת).

ובפרט שאין להשתמש לצורך סלסולם בגלילים המיוחדים לכך (בשו"ת מנח"י ח"א סי' פ' האריך בענין איסור סלסול הפיאות ודן לאסור אף שאינו קלוע (געפלאכטען) כיון דמכל מקום הוא מתקיים על ידי הקרסים שנותנים בשער, ע"כ, ואינו מבואר שם כ"כ אי דוקא להשיג הקרסים אסור או אף בלא (ה).

ואלו שפיאותיהם עומדים בסלסול כבר מערב שבת, ואינם עושים בשבת סלסול חדש, אלא מוסיפים קצת על הסלסול בכדי ליפותם יותר קצת - יש ללמוד זכות עליהם ולומר דאין בזה משום בונה (קצות השולחן שם, ומדמהו למוסיף על אוהל ארעי העשוי מערב שבת דמותר בשבת).

להניח על הפיאות דברים בכדי שיתקיים הסלסול - פשוט דאסור בכל ענין [ואף בחול אינו ממנהג חסידים, ובפרט לגדולים] (כן כתב בשו"ת מנח"י שם, דלהניח שמן בכדי שיתקיים אסור, וביאות הלכה סי' ש"ג ד"ה לחוף מבואר דאסור להניחם אף לאחר הסלסול, דהביא מהריב"ש לבאר פירוש רש"י בענין פוקסת שאסור לעשותו, דכתב דהיינו תיקון שעושין הנערות שאחר שראשן היה סרוק, ורוחצין המסרק בשמן טרוף במים [מעורב במים] ומעבירין המסרק על ראשן להדביק השערות זו בזו ולהשכיבן על הראש וזה דומה לבנין).

לסרוק במסרק

אסור לסרוק הפיאות [והוא הדין נערות את שער ראשן] במסרק [קעמל] בשבת, משום דבשעת הסריקה אי אפשר שלא יתלשו שערות (שו"ע סי' ש"ג סעי' כ"ז, ואף שאינו מכויין לתלישת השער עכ"ל אסור, דהוי פסיק רישא, ועיי"ש עוד באחרונים).

ומותר רק לסדר שערות הראש במברשת רכה שאין שערותיה קשות ואין השערות נתלשות בזה (משנ"ב שם עפ"י הריב"ש, ואף בזה מותר רק לתקן השער ולא לסרוק, כיון דאם יתלוש שער אינו נחשב התלוש לדבר שאינו מתכוין, ולכן אסור אף כשאינו פסיק רישא כגון במסרק רך). ואף זאת יעשו במסרק המיוחד לשבת, ולא במסרק המיוחד לימות החול (משנ"ב שם בשם המ"א שכן הוא המנהג משום עובדא דחול).

ניגוב השערות ממים

סחיטת השערות ממים בשבת פשוט דאסור משום איסור סחיטה (והוא סחיטה דרבנן, דסחיטה בשערות דרבנן הוא, כמבואר בסוס"י ש"כ, ו"א דאסור משום ליבון). ולנגב השערות באלונטית נוהגים העולם להחמיר שלא לנגבם בענין שע"י הניגוב יהא פסיק רישא שישחטו מים מהם, רק יניח האלונטית עליהם בנחת (ועדיין מצינו באחרונים הנוטים להקל בניגוב באופנים שונים, בא"א בוטשאטש כתב "אני נוהג שלא לרחוץ במקום השערות, אך עדיין אין שום פתחון פה על הנוהגים לרחוץ במקום השערות ולנגבם גם אם ישחטו מים, כיון דהוי סחיטה כלאחר יד, והי פסיק רישא דלא ניחא ליה, וכע"ז כתב בנן איש חי (פ' פקודי) ועכ"ל לא יקנה בכח אלא בנחת לאט לאט עד שיבלעו השערות במטפחת, והוסיף דיש חסידים שאין מקנחות השערות הוקן אלא מנפצים אותו בידם ויניח שיתנגבו מאליהם, וכן כתב להקל במנחת שבת סי' פ"ו).

**תולדותיהם של צדיקים ומעשייהם הטובים
של בעלי ההילולא אשר בשמותם נקובים**

הילולא דצדיקיא

**הגה"ק רבי נפתלי בן הגה"ק רבי אלעזר ווייסבלום ז"ע מליזענסק
יומא דהילולא כ"ה מרחשון (תקצ"ט)**

הרה"ק ר' נפתלי מליזענסק ז"ע נולד בשנת תקכ"ה לאביו הרה"ק רבי אלעזר (שהוציא את הספר הק' נועם אלימלך) בן הרה"ק הרבי ר' אלימלך מליזענסק ז"ע, הי' תלמידו של הרה"ק ר' מנחם מענדל מקאסוב ז"ע.

בשנת תקס"ז אחרי פטירת אביו מילא בע"כ את מקומו בליזענסק, אלפי חסידים התחילו לנהור אליו והוא לא רצה בשום פנים ואופן להיות רבי וממש גירש את חסידיו בכת, והיו נוסע לשבות בעל הרה"ק ר' נפתלי מראפשיץ ז"ע, והרה"ק מראפשיץ הי' פושט את הבגדי הלבן של שב"ק מפני כבודו, ור' נפתלי הצטער על זה ואמר: הלאו ולא הייתי נולד, או דער הייליגער רב זאל אויסטייען די ווייסע בגדים פאר מיין כבוד וועגן, ר' נפתלי מראפשיץ הי' מכבדו לשורר "אומר בשבחין", והי' אומר בזה הלשון, "או ר' נפתלי וויל מוחל זיין זינגען אומר בשבחין, זאל ער זינגען אומר בשבחין,

פעם אחת באו אליו הרה"ק מצאנא והרה"ק מקאמינקא והרה"ק ר' הרעשעלע גלאנץ חתן הרה"ק בעל ארי' דבי עילאי ז"ע, לביל שב"ק נישט אל חדרו של ר' נפתלי, והוא הי' יושב שם עם תריסין סגורים, והי' שם חרץ קטן, והביטו מתוך אותו חרץ וראו אותו יושב גמרא או שו"ע, ויהי כאשר רק הביטו בתוך החרץ, מיד עשה ר' נפתלי תנועה בידו שילכו, ולא הרהיבו ליכנס, ונסעו משם מבלי להיכנס אליו, ואח"כ נסעו עוד פעם, ובפעם השניה נסעו תחת ר' הרעשעלע ר' אליעזר דזשיקובער בן הרה"ק מראפשיץ ז"ע, וכיון שהוא הי' בן הרה"ק מראפשיץ הרהיבו עוז ודפק על הדלת, ר' נפתלי פתח את הדלת והבין שזה הי' מעשה של ר' אליעזר, הראה באצבעו (כמתרה) אליעזר, ענה ר' אליעזר, איר זענט נישט מקיים קיין הכנסת אורחים, האט זיך ר' נפתלי צעשמייכלט והרשו להם ליכנס, פעם אחרת נסעו אליו עוד הפעם הרה"ק מצאנא והרה"ק מקאמינקא, כשהצריכו לעלות על איזה הר ראו את ר' נפתלי עומד שם על ראש ההר, ומראה להם באצבעו שיחזרו לעקבותיהם, ופחד גדל נפל אליהם ותיכף חזרו לאחוריהם.

פעם אחת בערב יום הכיפורים בחששו שמא יהי' מאימת הדין מישחו שיכנס אליו עם קויטל, לכן הי' יושב לסעודה עם הרבנית לצידו, ומי שנכנס אליו וראה את הרבנית יושבת לידו מיד הי' חוזר לאחור, הרה"ק מצאנא אמר פעם אחת ששום צדיק אינו רוצה להיות רבי רק מן השמים כופין אותם, אחד הי' שנלחם עם השמים הרה"ק ר' נפתלי מליזענסק, והוא נצח אותם,

להרה"ק ר' נפתלי נאבדו אצלו שמונה עשרה בנים ואמר שזהו עונש מן השמים על שאינו רוצה להיות רבי, ואמר: ביז צום לעצטן, און איך וועל נישט ווערען קיין רבי, רק כשגבר דוחקו נסע לחזור לעיירות, עם הרה"ק מצאנא והרה"ק מקאמינקא ז"ע ששימשו כנבאים.

פועל ישועות

רק שתי ישועות בשנה ביום הפורים אז לקח פתקאות, פעם אחת ביום הפורים התחפש את עצמו לרבי ולבש את הבעקיטשע של אביו הק' ודפק על קופסת הטבק ואמר כל מי שרוצה ליושע יבוא וישע, הי' שם אדם אחד שאשתו היתה משותקת רח"ל ואמר אני רוצה לישע ורץ והביא את אשתו לחדרו של ר' נפתלי ומיד קמה והלכה על רגליה כאחד האדם, ראו זאת אנשים והחלו לנהור אליו ולבקש את ברכתו, אחו בשולי המעיל ונענם ואמר "גענוג נאריש געמאכט", פעם אחת בא אליו אשה עם קויטעל עם פדיון והניחה לפניו את הקויטל עם הפדיון נפש, אמר לה ר' נפתלי כנראה

שאין את יודעת שאני אינני רבי רק שתי ישועות בשנה ביום הפורים, האשה כאשר שמעה ממנו דברים אלו שאינו רבי, לקחה בחזרה את הקויטל עם הפדיון ורצתה ללכת, נהנה ר' נפתלי מהאשה ואמר לה הנני בטוח שתיושעי בזכות האמונה שהיתה לך בי במה שאמרת שאינני רבי, דאילו החסידים שלי עד כמה שאני מתייגע עמהם וחוזר לפניהם שאינני רבי אינם מאמינים בי, אבל את תיכף ומיד האמנת בי בזכות זה תיושעי.

עין רואה

עיין בספר חכמה מאין סיפור נפלא, בנו של הרה"ק ר' נפתלי הרה"צ ר' זושא זצ"ל לאחד נישואיו עבר להתגורר

פארן פעטער, איז גוט, אז נישט, וועל איך מתיר זיין דעם חרם (שהטילו חרם לא להטמין שום אדם בחדר הפנימי) און כזוועל אים לייגן לעבען זיידן, און ער וועט אפילו נישט זיין ברוגז, ופלא פתאום ראו שהמצבות באהל הצטופפו ונעשה מקום עבור רבי נפתלי זי"ע וקברו אותו שם.

בעיירה קטנה במזרח גאליציא, ואביו הורה לו שלא ילך לשום רבי, והוא ציית לדבריו,

פעם אחת הגיע הרה"ק מרוזין זי"ע לעיירתו, ורבים באו לקבל פניו, גם ר' זושא הלך אליו, כל הקהל עברו לתת שלום והרה"ק מרוזין לא דיבר כלום עם שום אדם, אך כשהרה"צ ר' זושא בא לפניו שאל אותו מי אתה, אברך, ענה מליזענסק, שוב שאלו, מי מליזענסק, השיב בנו של ר' נפתלי, שאל אותו איזה ר' נפתלי, ענה, בנו של ר' אלעזר, שאלו איזה ר' אלעזר, השיב, בנו של הרבי ר' אלימלך, אמר הרה"ק מרוזין: נו, רבי אלימלך הגדול, דער גרויסער ר' מלך, והוסף "שומע אתה אברך כאשר הרוסים גורים גזירה, היא הולכת ונחלשת, אבל כאשר הקיד"ה (הקיסר ירום הודו, קיסר אוסטריה) גוזר גזירה היא הולכת ומתחזקת", הוא חזר על הדבר שלש פעמים, והמשיך, פעם הי' מפקד גדוד, נו, ער האט זיך שיין געפירט אין זיין הויז, הוא נהג בביתו ברחבות רבה, פעם הגיע ביקורת, והסירו אפילו את המסמרים מהקירות, נו, הבה נתפלל מנחה, ר' זושא זצ"ל תמה למשמע הדברים אבל כמובן שלא העיז לשאול, כעבור זמן נסע לבקר את אביו, שאלו אביו, עדיין לא ראית שם רבי'ס חדשים, ענה כן ראיתי את הרוזינער, אמר לו ר"ז והוא בודאי שאל אותך מי אתה, מי מליזענסק, ואמרת לו כל יחוסך, עד שהוא אמר רבי אלימלך הגדול, ואמר שכאשר הרוסי גוזר גזירה היא הולכת ונחלשת אבל כאשר הקיסר גוזר גזירה היא הולכת ומתחזקת, וסיפר לך מעשה במפקד גדוד, וסיים ר' נפתלי: אם הרוזינער סיפר לך זאת, הרי זה לאות שאני צריך לנסוע אליו לשבת...

יסורים של אהבה

הרבה פעמים ראו איך שחוכך עצמו על גופו, והיו העולם סוברים שזה מפני שכמעט שאינו רוחץ עצמו, ע"כ נושך אותו, ולכן הוא מחכך עצמו, עד שפעם אחת נתגלה למה הוא חוכך עצמו, ודרכו הי' כשהלך למקוה לא הי' רשאי שום אדם להיות שם, פעם אחת חשב איש אחד הלא הרבי נפתלי מתנהג כבעה"ב פשוט, ולמה יש לו מנהג זה שאף אחד אינו רשאי להיות בשעה שהוא הולך למקוה, מה עשה, הטמין עצמו במקוה לראות מה מעשהו שם, ראה שיש לו חגורת ברזל עם מחטין, ואת זה תחב בגופו, ולא רצה שיהי' רק במקום אחד, ע"כ הי' מנדנד החגורה שיקרע עצמו גם בשאר חלקי הגוף, אז הבינו שזה שחכך א"ע, לא חכך את עצמו, אלא הזיז את החגורה לשאר חלקי הגוף.

אשכנתי דרבי

נסתלק ביום כ"ה מרחשון שנת תקצ"ט והוטמן בעיר ליוזענסק ליד ציון אביו הק' ר' אלעזר.

מסופר דבר פלא דבאהל הרה"ק הרבי ר' אלימלך הי' בו חדרים, בחדר הפנימי הי' מונח הרבי ר' אלימלך זי"ע ובהחיצון הי' מונחים בניו הקדושים, ולא הי' מקום לר' נפתלי באהלה החיצון, והי' שם בהלוויה הרה"ק ר' אלימלך רודניקער זצ"ל (בן הרה"ק ר' מענדל בער בן הרה"ק ר' אלעזר בן הרבי ר' אלימלך מליזענסק זי"ע) פנה להמצבות ואמר: "מאכט עטץ פלאץ

לוח ההילולא

כ"ב מרחשון

- ❖ רבי דוד שלמה אייבישיץ ב"ר ירחמיאל (עריב נחל) - תקע"ד
- ❖ רבי עזריאל הורוויץ ב"ר דוב (דער אייזערנער קאפ) - תקע"ט
- ❖ רבי יששכר דוב ב"ר יושע רוקח (מהרי"ד ממעלא) - תרפ"ז

כ"ג מרחשון

- ❖ רבי אברהם חיים ב"ר מענדל מלינסק - תרס"ה

כ"ד מרחשון

- ❖ רבי דוד ב"ר יעקב יצחק טועסקי, ממאקרוב - תרס"ג

כ"ה מרחשון

- ❖ רבי אברהם בן הגר"א - תקס"ט
- ❖ רבי נפתלי ב"ר אליעזר ליוזענסק - תקצ"ט

כ"ו מרחשון

- ❖ רבי רפאל הכהן ב"ר יקותיאל זיסקינד (תורת יקותיאל ומרפא לשון מוסר) - תקס"ד

כ"ז מרחשון

- ❖ רבי דוד לידא (עיר דוד) - תנ"ה
- ❖ רבי דוד צבי ב"ר שאול ערנפעלד (אביו של התן סופר) - תרכ"ב
- ❖ רבי יעקב לייזער, ב"ר דוד יצחק אדמו"ר מפשעוואסק - תשנ"ט

כ"ח מרחשון

- ❖ רבי צבי באנקאנאס (הגהות מהרי"ץ) - שני"ג
- ❖ רבי אליעזר ליבער ב"ר אברהם אשכנזי מבראדיטשעוו - תקל"א

כ"ט מרחשון

- ❖ רבי שלמה זלמן אלכסנדר כהנא שפירא ב"ר יעקב אב"ד קרינוק - תרפ"ג

דבר בעתו

לקט אמרי קודש מפי צדיקי וקדושי עליון,
בגודל קדושת הימים הבעל"ט וסגולתו

המתקת הגזירות המתחדשות בחודש מרחשון

בחודש מרחשון, ולפי מה שכתבנו יובנו הדברים, שבאשר על החודש זה נאמר אצל ירבעם (מ"א יב' ל) "בחודש אשר בדה מלבו", בעוה"ר נהפכה התחדשות זו חודש זה להם כנ"ל, (עיי"ש לעיל מיניה שמבאר באריכות, כי מלכות ישראל היא דוגמת הירח המתחדש בכל חודש, וכמו שהירח נקרא חודש על שם ההתחדשות, כן מלכות ישראל מתחדשת תמיד בתשוקה חדשה להשי"ת ובכל יום חביבה עליהם כשעה ראשונה, והיא באר מים חיים הנובעת תמיד וכו', אך ירבעם קלקל מדת ההתחדשות שבו, וחדש התחדשות רעה, "זוה בחודש אשר בדה מלבו" ואז נטלו אומות העולם כח ההתחדשות מישראל והגלונו מארצינו, ותמיד הם גוזרים עלינו גזירות רעות וגזירות חדשות), ונראה שיש תיקון לזה ע"י ההתחדשות שבישראל בעת הזאת, שקובעין שיעורים תמידים כסדרן ללמוד וללמד, איש ואיש, חבורה וחבורה, ההתחדשות הזאת מוציאה מתחת ידיהם את כח ההתחדשות של גזירות רעות רח"ל, אמן כן יהי רצון. (שם משמואל)

הזמן החודש מרחשון לקבל עליו עול תורה באמת ועיקר עול תורה היא בלימוד תורה שבעל פה שיש בה צער גדול ונידוד שינה, ומי שאוהב עושר ותענוג אינו יכול ללמוד תורה שבעל פה וכו', ועל כן רוב הגזירות בחודש זה כדי שיקבלו התורה באמת.

האדמו"ר מהרש"ב מקראשנעוויץ ז"ע אמר בשם הגר"א מסאכאטשאוו זצ"ל שאמר כי כל החדשים יש להם איזה יומא דפגרא אבל לחודש חשון אין שום יום י"ט דיומא דפגרא ולכן נקרא שמו מרחשון. (שיח שרפי קודש)

צירוף של חודש מרחשון (דברים כו ט) זבת חלב ו'דבש היום ה'יה יי אלוקיך וגו', יבואר על פי הכתוב בספד"ק לפרש ממשוך חסדך ליודעיך (ומר כל מקדש) על דרך משל למי שהוא אהוב בעיני המלך שהוא רחום וחונן ועתה הסכיל עשה נגדו והרים יד במלך, ויושב כיסאות למשפט אמרו ליסרו ולהכותו או להורגו אבל המלך גידלו ורוממו והושיבו לימיני והוא יודע בעצמו את אשר עשה נגדו, וזוה עצמו יתבייש ויכלם מאוד בלבו, וזה יהיה קשה בעיניו יותר מעונשים ולנקמה תחשב לו, ויאמר בלבו אוי לי מה עשיתי להמרות נגד מלך רחום וחונן כזה, עכ"ל. לכן צירוף של חודש זה זבת חלב ודבש היום הזה הו"ה, כלומר היום הזה שמתנהג אתך במדת הרחמים שמשפיע לך חלב ודבש, אלוקיך יהא בעיניך כאילו הוא אלוקיך מתנהג עמך במדת הדין מכח הבושה.

יוצא לנו מכל זה כי חינוך הבית המקווה במהרה בימינו יהיה בחודש הזה מרחשון, וטעמא רבא אית ביה על פי מה ששמעתי מפי כבוד אדמו"ר הרב הקדוש מהרמ"מ (מרמינובו) זצוק"ל, אשר עינינו רואים שכל הגזירות המתחדשות על שונאי ישראל מן המלכויות וכן נתינת המסים וארנוניות, התחלתן תמיד מן חודש מרחשון, ואמר הטעם שבחודש הזה היתה המרידה במלכות בית דוד (מ"ב יז כא) וימליכו את ירבעם, על כן גזירת המלכויות במרחשון, עכ"ל, ונראה דעל כן בעת התיקון במהרה בימינו, הנה ימלוך מלך דוד משיח צדקינו, ויתחנך הבית במרחשון, ויתוקן העולם במלכות, והנה לפי זה, סדר החינוך של הבתים היה מתחילה בית ראשון בתשרי המיוחס לאפרים, ובית השני בכסלו חודש המיוחס לבנימין, ובית המקווה במהרה בימינו ניכח לראותו יהיה חינוכו במרחשון חודש המיוחס למנשה.

איתא מהרה"ק ר"מ מרימאנוב וצלה"ה ז"ע שבחודש מרחשון הם רוב גזירות על ישראל, מפני שאז נתחלקו מלכות בית דוד, ובמדת (פי תולדות ה') אתה מוצא ישראל אומרים לפני הקב"ה רבון העולמים ראה האיך עבדו"ם משתעבדין בנו אין להם מלאכה אחרת אלא יושבין ומתיעצין עלינו שנא' (איכה ג' טו) שבתם וקיתם הביטה אני מנגינתם וכו' ויצו פרעה וגו' כל הבן הילוד וגו' (שמות א' כב) ורוה"ק צוחת (איכה ג' לו) מי זה אמר ותהי ה' לא ציוה פרעה לא ציוה ה' לא ציוה וכו' המן ביקש ה' לא ביקש, והאמת כן הוא שהם חושבין עלינו גזירות, ובחודש הזה הוא רוב הגזירות, אך ע"י שמחזיר הכבוד והתפארת והמלוכה להבוב"ה, ומקבל על עצמו עול מלכותו, מבטל מעצמו כל הגזירות רעות, וממתיק מר במר, וז"ש חז"ל (אבות פ"ג מ"ה) כל המקבל עליו עול תורה מעבירין ממנו עול מלכות ועל דרך ארץ, היינו כל המקבל ע"ע עול מלכות שמים, היינו הרמ"ח עשין ושס"ה לאוין, וממליך הכביכול על הרמ"ח אבריו ושס"ה גידיו, עיי"ז הוא ממתיק המרירות ממרי לב, ומבטל הגזירות ומעביר מהם עול מלכות ועל ד"א, וזש"כ בספד"ק דהצירוף משם הו"ה המאיר בחודש הזה יוצא מהפסוק (דברים כו ט) זבת חלב ו'דבש היום הזה יי אלוקיך מצוך וגו', עיי"מ שמקבל ע"ע עול מלכות שמים ציווי המלך ופקודיו, הוא שמתיק כל המרירות, ונעשה מתוק כדבש. (ישמח ישראל)

ידועים דברי הרה"ק ר' מנחם מענדל וצלה"ה מרימאנוב, שכל הגזירות הרעות המתחדשות על ישראל רח"ל, וכל המסים והארנוניות שמוציאים דמי ישראל, התחלתם תמיד

משולחן מלכים

שיחות קודש שנשמעו מפי כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

פנימי — קלט — בלתי מוגה

ביקור אצל כ"ק אדמו"ר מסקווירא שליט"א

מוצש"ק פרשת עקב תש"ע לפ"ק

כיועל די קומענדיגע וואך - שבת מברכים אלול - אויך אי"ה פארלערנען פרק אינדערהיים ביי אונז אין קרית יואל. כ'לערן פאר איינמאל אין פיר וואכן.

זאיהל רבינו: מול טוב מיט נחת און מיט שמחה

האדמו"ר מסקווירא: כזויים נישט צי מאיז יא מקפיד צי נישט מקפיד וועגן טרונקען 'לחיים' (לכבוד שמחת נישואין בימי השלושים' לאבילות ל"ע), ביי אונז האט מען נישט מקפיד געווען.

רבינו: מ'האט נישט געגעבן ביי אונז קיין 'לחיים', ניין.

האדמו"ר מסקווירא: מ'האט מיך געפרעגט צי מ'זאל צוגרייטן, האב איך געזאגט אז כיועל איבערפרעגן צי מאיז מקפיד צי נישט, ווייל כזויים אז ס'איז דא וואס זענען מחמיר אין דעם...

רבינו: דער רמ"א (י"ד סי' שצ"א סעי' ג) זאגט אז אין די שלושים פירט מען זיך, אז צו קיין חופה גייט מען אויך נישט.

האדמו"ר מסקווירא: כ'האב געמיינט ווייל ס'איז נישט קיין סעודה, ס'איז נאר אזא טפל - אבער פונדעסטוועגן,

רבינו בא למסור לו ברכת מו"ט לרגל נישואי בת בנו הרה"צ ר' אהרן מענדל שליט"א עם נכד גיסו הגה"צ ר' מנחם ערנסטער שליט"א ר"מ ישיבת וויזשניץ בב"ב אחרי שלא השתתף רבינו בשמחת הנישואין מהמת אבילות י"ב הודש אחרי אמנו הרבנית הצ' ע"ה

האדמו"ר מסקווירא: ס'איז בא'מע'טער זיך צו טרעפן אזויווי דעם 'מוצאי שבת' (לאהל מו"ט לרגל השמחה, כי במוצש"ק לפני ג' שבועות בא האדמו"ר מסקווירא לנחם את מרן רבינו שליט"א על פטירת אמו הרבנית ע"ה).

והזכיר האדמו"ר מסקווירא לשבח את דרשת פרקי אבות שנשא הגה"צ אב"ד ור"מ דקהלתינו וזמסב"ג שליט"א בביהמ"ד הגדול בשיכון סקווירא בשב"ק אחר מנחה

זאמר: כזויים נישט צי כ'מעג עם זאגן 'כפניו', אבער דער עולם האט זייער הנאה געהאט, מסתמא מעג מען דאס זאגן בפניו ווייל ס'איז נאר 'מקצת שבח'.
עס איז א'אב מלאכה...
רבינו: ער קען זאגן, יפה כח הבן... ער איז א גוטער מגיד.

זייט מחזק די
מבצר תורה ויראה

ווי עס לערנען טויזענטער
קינדער על דרך ישראל סבא

דינער השנתי

מוסדות סאטמאר בארא פארק
מוצש"ק פ' ויצא • באולם עטרת חיי

ואמר לגיסו הגר"מ ערנסטער שליט"א ראש ישיבת וויזשניץ: דו האסט דאך אויך א 'סאשא'.

הגר"מ: יא, איך האב אויך א 'שרה סאשא'.

האדמו"ר מסקווירא: כ'זויים נישט צי ס'איז צוליב דעם זעלבן מעם, ווייל ביי אונז האט מען צוגעגעבן 'שרה' ווייל זי (הרבנית סאשא ע"ה) איז אוועק ביי די מלחמה ל"ע, און דער טאטע ז"ל פלעגט צוגעבן א נאמען אין אזא פאל.

הגר"מ: ביי מיר האט מען אויך אפשר צוגעגעבן אלס דעם.

רבינו: דער שווער (כ"ק האדמו"ר מוויזשניץ שליט"א) האט נישט צוגעגעבן קיין נעמען צו איינעם וואס איז אוועק ביי די קריג.

הרה"צ רבי אהרן מענדל: דער זיידע (כ"ק האדמו"ר מוויזשניץ שליט"א) האט דאך געגעבן 'מנחם מענדל' אויך, און מ'האט אויך נישט צוגעגעבן. הנם זיין שווער האט געהייסן 'חיים מנחם מענדל' און מ'האט נישט געקענט געבן 'חיים' (כי אביו האדמו"ר האמרי חיים ז"ל היה כהיים חיותו).

האדמו"ר מסקווירא: ער האט טאקע נישט צוגעגעבן. אבער ביי איהם (בנו הרה"צ רבי אהרן מנחם מענדל) האט דער טאטע ז"ל טאקע יא צוגעגעבן. ס'איז דעמאלטס געווען רבי אהרן טשערנאבלער'ס הילולא אויך (שגולד ביום ח' כסליו) - אבער הויך דעם וואלט ער אויך צוגעגעבן אלס דעם וואס ער איז אוועק ל"ע ביי די מלחמה.

רבינו: דער אמת איז אז טאמער מ'זענט אראפ, קען זיין אז ס'איז אזוי ווי מ'זיגט צו, אז ער האט געהייסן 'חיים מנחם מענדל', און מ'זענט אראפ, איז עס שוין אן אנדערע זאך.

האדמו"ר מסקווירא: יא, אבער ביים טאטן ז"ל איז דאס נישט גענוג געווען (והי' מצוה להוסיף ג"כ עוד שם).

האב איך געזאגט, אז כ'זויים אז מ'איז מחמיר אין די ענינים. אבער 'פירות' איז דאך זיכער נישט קיין שאלה...

רבינו: יא, פירות גיט מען דאך אן אנדער מאל אויך.

האדמו"ר מסקווירא: הויך די שמחה האב איך דעם שבת א נאמען געגעבן פאר אן אייניקל אויך, מייז יונגסטער זוהן ר' חיים מאיר האט געהאט א טאכטער, האט מען א נאמען געגעבן.

הנה"צ אב"ד דקהילתינו וזממב"ג שליט"א: איך בין טאקע איינגעשטאנען ביי ר' חיים מאיר, ס'איז געווען זייער א גוטע אכסניא...

האדמו"ר מסקווירא: דעם נאמען האבן זיי געגעבן 'שרה סאשא' נאך די שוויגער'ס צד (אם הרבנית מוויזשניץ ע"ה, זי' של הרה"צ ר' חיים מנחם מענדל פאנעט ז"ל מדענש ששמה הי' סאשא), אבער בעצם זענען זיי בארדיטשובער אייניקלעך אויך (והרה"ק מבארדיטשוב היה שמו רבי לוי יצחק בן 'שרה סאשא' כידוע).

אב"ד דקהילתינו וזממב"ג: מ'שרייבט 'סאשא' מיט צוויי אל"ף'ס, אדער מיט אן עי"ן צום סוף?

האדמו"ר מסקווירא: דערווייל האב איך נאכנישט געהאט געגעבן דעם נאמען, ביי מיינע קינדער און אייניקלעך איז דאס די ערשטע. נאר געווענליך אין די קוויטלעך זעה איך פשוט אז מ'שרייבט מיט אן אל"ף.

רבינו: ס'קומט מיט אן אל"ף, ס'איז נישטא קיין שאלה אין דעם.¹ ווער ס'זוייסט ווי אזוי צו שרייבן. אז איינער ווייסט נישט, שרייבט ער מיט אן עי"ן אדער מיט א ה"א...

1

עי' בדברי חיים (שמות נשים) שבשם שהיא מלשון הקודש כותבים ה"א בסוף, ובשמות לע"ז כותבים אל"ף בסופו, ועי"ש לענין שם סאשא או שאשא.

זייט מחזק די

בית רחל

ווי עס לערנען טויזענטער
קינדער על דרך ישראל סבא

דינער השנתי

מוסדות סאטמאר נארא פארק
מוצש"ק פ' ויצא • באולם עטרת חי

אזוי געווענליך גיט מען דאך פאר ח"י, און מ'גיש פאר א ב"ן, ווען מ'פרעגט אים וואלט ער געזאגט פארקערט... זיינע הייליגע ווערטלעך.

ישאל האדמו"ר מסקווירא: דער פעטער ז"ל (מרן רבינו בעל דברי יואל) האט יא מקפיד געווען אז מ'זאל צוגעבן צו איינער וואס איז אוועק ביי די מלחמה?

רבינו: דער פעטער האט יא מקפיד געווען, אבער מיין טאטע (מרן רבינו בעל ברך משה ז"ל) האט נישט צוגעגעבן.³

איך הייס אויך נאך מיין זידן – מיין מאמעס טאטע – (הגה"ק ר' אהרן טייטלבוים ז"ל אבד"ק וואלאווע) וואס איז אוועק אין די קריג.⁴

הגר"מ: די וואס געבן צו, געבן צו אפילו ביי אויב זיי זענען שוין געווען עלטערע אידן ווען זיי זענען אוועק אין די קריג?

האדמו"ר מסקווירא: יא, ביי אונז יא.

רבינו: יא, ס'איז נישט קיין נפקא מינה.

הגר"מ: און סתם ווען א מענטש גייט אוועק יונג ל"ע, גיט מען אויך צו.

האדמו"ר מסקווירא: אויך. די וואס האבן מקפיד געווען האבן מקפיד געווען אויף ביידע זאכן, אי יונג און אי ביי די מלחמה.

כ'זעל אפשר מאכן א ווערטל, אין הלכות שבת (א"ח סי' רס"ג סעי' א) שטייט אז אויב מ'איז מוסיף א נר ווערט נישט נתקלקל דער ענין פון זכור ושמור'...

רבינו: יא, אז מ'גיש צוואנציג – האט מען געגעבן ח"י אויך...²

האדמו"ר מסקווירא: יש בכלל מאתיים – מנה (כבא בתרא מא:)

מ'האט געזאגט אז די ח"י איז נכלל אין די צוואנציג... דער טאלנער (הרה"ק רבי הודל מטאלנא ז"ל) האט דאך געהאט די הייליגע ווערטלעך. דער טאטע ז"ל האט מיר נאכגעזאגט אמאל, אז ער האט אמאל געזאגט, כ'זוייס נישט פארוואס מ'האט געמאכט אז ח"י הייסט געלעבט, און דער אויבערשטער זאל אפהיטן מ"ם ת"ו איז פארקערט, און פארוואס ב"ן איז א זוהן און כ"ת איז א טאכטער? ווען מ'פרעגט מיך וואלט איך געזאגט אז ס'זאל זיין פארקערט'...

2

עי' מה שאמר בזה הענין מרן רבינו ז"ל בעל דברי יואל במסיבה השנתית להחזקת המוסדות (נדפס בקו חידו' למסיבת ח"ב ע"א) וזלש"ק: ואמרנו שראוי ליתן ח"י (דאלש) לפי שעומדין אצל מספר ח"י, שיש לנו ח"י מאות ילדים, אמנם כהיום קרוב לסוף החורף ראה ראיתי ונודע לי שכה"ה כבר יש לנו י"ט מאות ילדים, וכלל גדול הוא דהמיעוט מקלקל הכוונה, אבל ביותר, נשאר אותה כוונה בתוכה, כדאיית בשו"ע הל' שבת לגבי הדלקת הנרות, שאף ששתי נרות הם נגד זכור ושמור, מ"מ יכולים להוסיף עליהם, כי יכולים להוסיף בדבר שחייא מכוון נגד דבר אחד ובלבד שלא יפחות, ועיי"ש. וכמו"כ לעניינינו כל זמן שיש מנין ח"י בתוך הסכום, אע"פ שיש יותר, מ"מ ח"י נשאר תמיד, ואם נותנים יותר מזה"י אז הוא הרבה פעמים ח"י, ועיי"ש עוד.

3

מרן רבינו ז"ל בעל ברך משה היה רגיל לומר להשוואלים דמו זוטא התנא רבי עקיבא שנהרג על קידוש ה' בידי גוים, וכי אמרין דהורע מזוליה מחמת זה, ועי' להלן בדברי רבינו שליט"א.

4

מרן רבינו ז"ל בעל ברך משה אמר כמה פעמים שאצל שמות בניו ובנותיו לא צייה לו כק"ד מרן רבינו ז"ל בעל דברי יואל להוסיף עוד שם.

זייט מחזק די

ישיבה גדולה

**מיט די חשובע בחורים
תלמידי חכמים ויראי ה'**

דינער השנתי

מוסדות סאטמאר בארא פארק

מוצש"ק פ' ויצא • באולם עטרת חי

אב"ד דקהילתינו וזממב"ג: ס'איז דא א תוספות רי"ד וואס זאגט אז עקבי"א איז דער אמת'דיגער נאמען עקיב"א, נאר ס'זענען אויסגעדרייט די אותיות. ממילא קען דאך זיין אז מ'האט געהייסן נאך איהם.

רבינו: דאס הייסט 'עקביא בן מהללאל'. ווער איז געווען פריער? בפשטות איז 'עקביא' געווען פאר דער תנא רבי עקיבא,⁶ ממילא אפשר האט רבי עקיבא געהייסן נאך איהם?

אב"ד דקהילתינו וזממב"ג: דער תוס' רי"ד זאגט דאס אויף 'רמי בר עוקבא' אויך, אז ס'איז אויך דער נאמען 'עקיבא'.

רבינו: מ'ברענגט אז אור זרוע לצדיק ולישרי לב שמחה (תהלים צו, יא). איז די סופי תיבות ר' עקיב"ה - אבער מיט א ה"א צום סוף.⁷

האדמו"ר מסקווירא: ס'זענען דא עקיב"ה'ס מיט א ה"א אויך. סתם איז מיט אן אל"ף, אבער כזעה אין די קוויטלעך אז ס'זענען דא אנדערע וואס שרייבן עקיב"ה מיט א ה"א.⁸

הגם לגבי די מלחמה פלעגט דער טאטע ז"ל כסדר זאגן פאר די היימישע אידן וואס פלעגן אריינקומען אין די זמנים פון סיון תמוז (שיהודי אונגארן הובלו לאוישוויץ הי"ד) מיט קוויטלעך פון די נשמות, אז "די נשמות דארפן נישט קיין גרויסע תיקונים, זיי זענען די העכסטע וואס ס'קען זיין (פסחים ג.) - ווייזט אויס אז דאס זענען צוויי זאכן, קיין 'תיקונים' דארפן זיי נישט, אבער לגבי 'נעמען' האט ער יא געהייסן צוגעבן. **רבינו:** ווייל דאס איז א זאך וואס האט צוטוהן מיט'ן 'מול'.⁵

הגר"מ: ס'זענען דא אנדערע וואס נאך די 'עלמערך' געבן זיי נישט צו קיין נאמען, און ביי אנדערע געבן זיי יא.

ביי אונז אין משפחה האט מען אויך געוואלט א נאמען געבן נאך א זיידן רבי מרדכי, וואס איז אוועק ל"ע אין די קריג, האט מיין טאטע (הגה"צ ר' משה שליט"א) געפרעגט דעם זיידן דעם אמרי חיים אז ער איז דאך אוועק אין די קריג, האט ער געענטפערט, 'נו, ער האט דאך געהאט א זיידן רבי מאטעלע טשערנאבלער אויך". דאס הייסט ער זאל אינזון האבן נאך איהם אויך.

רבינו: מיין טאטע האט געזאגט אז אלע 'עקיבא'ס זענען נאכ'ן תנא רבי עקיבא, און רבי עקיבא איז דאך געווען פון די עשרה הרוגי מלכות... פריער, פאר'ן תנא רבי עקיבא געפינען מיר נישט דעם נאמען 'עקיבא', ממילא שטאמען אלע נעמען פון איהם.

6

בן מפורש בסדר הדורות' (האלף הרביעי) שעקביא בן מהללאל חי בג' אלפים תשכ"ב, ורבי עקיבא בן יוסף נולד בג' א תש"ס, עיי"ש.

7

ו"ל ה'היד"א ב'שם הגדולים' (משכת י אות ד"ט) "וקרא רבינו יצחק מווייני שם הספר אור זרוע' על ידי סיבה כמ"ש בספר 'שמות הגיטין' (ט:): ו"ל, "הר"ר יצחק אור זרוע מאוסטרייך חולק דאומר במדרש אור זרוע לצדיק ולישר לב שמחה ס"ת ר' עקיב"ה, א"כ ש"מ דכותבין ליה בה"א ולא באל"ף. ומרוב שמחה שמוצא אותו צדיק רמוז באותו פסוק, קרא ה"ר יצחק הגו' הספר שחיבר אור זרוע" עכ"ל.

5

כ"כ בספר חסידים (אות רמ"ד): ועוד אמר דברים שהשם גורם לטובה או לרעה, לטובה, יש אדם שכל הנקראים בשמו יצליחו לגדולה, וכו', ויש שכל אלה להם להפך, שנאמר (ישעי סה, טו) והנחתם שמכם לשבועה לבחוריו והמיתך ד' וגו', עיי"ש.

זייט מחזק די
ישיבה קטנה
ווי די בחורים ווערן נתחנך
על דרך התורה והיראה

דינער השנתי
מוסדות סאטמאר בארא פארק
מוצש"ק פ' ויצא • באולם עטרת חי'

דאס הייסט אז מיט דעם שם קען מען מעביר זיין א גוי אזוי איינס-צוויי.

די סופי תיבות פון זאהבת אית הוי"ה אלוקיך (דברים ג. ה) איז אויך דער שם תכ"ה. ממילא ווען רבי עקיבא האט געליינט קריאת-שמע, און זיי די רשעים האבן געטוהן וואס זיי האבן געטוהן, האבן די תלמידים געמיינט, אז ווען ער וועט זאגן זאהבת את השם אלוקיך וועט ער מכוון זיין דעם שם תכ"ה און ער וועט פטר'ן דעם גוי... דערווייל זעהן זיי אז רבי עקיבא איז מאריך באה"ד, און ער זאגט נישט ווייטער, האבן זיי איהם געפרעגט, 'רבינו עד כאן?' פארוואס בלייבסטו שטיין ביי אה"ד? זאג ווייטער און דו האסט נישט קיין פראבלעם מיט זיי, האט ער זיי געענטפערט, 'כל ימי הייתי מצטער מתי יבוא לידי ואקיימנה, ממילא וויל איך איהם נישט פטר'ן.

ס'זעט געברענגט פון די פריערדיגע.⁹ ס'איז זייער א הייליג ווארט.

אב"ד דקהלתינו וזממב"ג: דער תפארת בנים (מהגה"ק בעל דרכי תשובה ממונקאטש ז"ל) טייטשט פארוואס שטייט 'הייתי מצטער', ער וואלט געדארפט זאגן 'הייתי משתוקק? זאגט ער א מורא'דיג ווארט, אז א מענטש וויל אויסגיין פאר מסירות נפש, דארף דער גוף זיין ראוי פאר א קרבן. ממילא האט רבי עקיבא א גאנץ לעבן זיך

רבינו: ס'זענען דא וואס זאגן (שרית' דתם סופר אבה"ז ח"ב סי' כ"ה) אז בעצם האט ער געהייסן מיט א ה"א, נאר וויבאלד יצתה נשמתו באה"ד (ברכות סא.) איז עס געווארן מיט אן אל"ף.

ס'איז דא א מורא'דיג ווארט, אז די גמרא (שם) זאגט דארט, בשעה שהוציאו את רבי עקיבא להריגה זמן קריאת שמע היה, והיו סורקים את בשרו במסרקות של ברזל, און ער האט געליינט קריאת שמע, און ער האט מאריך געווען באחד. האבן די תלמידים איהם געזאגט, רבינו, עד כאן? האט ער זיי געזאגט, כל ימי הייתי מצטער על פסוק זה 'בכל נפשך, אמרתני, מתי יבא לידי ואקיימנה, ועכשיו שבא לידי לא אקיימנה? היה מאריך באחד עד שיצתה נשמתו באחד. פּרעגט מען, וואס איז דער לשון 'עד כאן? וואס איז דער 'בין אהער?'

נאר ס'שטייט אז משה רבינו האט גע'הרג'ט דעם מצרי מיט'ן שם תכ"ה, און דערפאר ווען משה רבינו האט געזאגט פאר דתן ואבירם (שמות ב. יד) 'רשע למה תכ"ה רעך', האבן זיי געזאגט, 'הלהרגני אתה אומר' כאשר הרגת את המצרי' אז דו ווילסט זאגן דעם זעלבן שם תכ"ה.

8

בספרי הפוסקים דנו בשם 'עקיבא', ובספר 'יד אהרן' בשמות (קטז): בשם 'עקיבא' הביא משם מה"ש ויטאל דצריך שני גיטין אחד באל"ף ואחד בה"א מפני שיש סמך בפסוקים לשניהם אור זרוע לצדיק ולשרי' לב שמחה ס"ת ר' עקיבא וכתוב (ישעי' מט. טז) 'וגואלך אבי"ר יעק"ב' שהוא אותיות ר' עקיבא באל"ף. וכמזומה שהמנהג שאין כותבין אל"ף גט אחד בה"א, ו"ל שכן האמת מאחר שה"א ואל"ף ממוצא אחד "עכ"ד. [ועי' עוד בטורי והב (אבה"ז סי' קכ"ה שמות אנשים) מש"כ עוד בענין שם 'עקיבא'. ועי' בשו"ת חת"ס (אבה"ז ח"ב סי' כ"ה) מש"כ בהו].

9

מזן רבינו ז"ל בעל ברך משה הזכיר ד"ת זו בשם החיד"א שמביאו בספר פתח עינים עמ"ס ברכות (דף סא.) בשם המקובלים ואח"כ מצאו בספר מקדש מלך (סוף' משפטים) בשם המקובל האלהי רבי משה זכות יעו"ש. ובספר דברי יחזקאל (בסוף הספר, מאמרים על אגות הש"ס) מביא דבר זה, וכתוב: 'שמעתי ממו"ח זקני הגה"ק מהר"ם ט"ב זלה"ה וכו"ו (ה"ח מזן הישגח משה) [ועי' בברך משה שהביאו בכמה מקומות].

בית רחל
14 עונות

זייט מחזק די

בית רחל

ווי עס לערנען טויזענטער
קינדער על דרך ישראל סבא

דינער השנתי

מוסדות סאטמאר בארא פארק
מוצש"ק פ' ויצא • באולם עטרת חי'

געהאנדלט מיט האליץ אזוי ווי ס'געווען אין אוקריינא בימים ההם.

איננמאל איז ער געווען אין וואלד מיט א גוי, און דער גוי האט איהם געזאגט ער זאל זיך ביקן צום צלם, זאגט ער, ער ביקט זיך נישט, דער גוי האט איהם געבעטן אפאר מאל, אבער דער איד זאגט, בשום אופן נישט! האט דער גוי געזאגט, כ'זועל דיך ערלעדיגן... אבער ער ביקט זיך דאך נישט. איז געגאנגען דער גוי און האט איהם צוגעבינדן צו א בוים, און ער האט איהם אונטערגעצויגן ר"ל, און געבעך אזוי איז דער איד נהרג געווארן על קידוש ה'.

דאס האט דער איד דערציילט פאר'ן גדול ווי אזוי ס'האט פאסירט מיט זיין פאטער. האט ער אויסגעפירט, "מיון פאטער איז געווען א קליין דארטשיק אידל, און ער האט נישט לאנג געברענגט, ס'האט געדויערט איינס צוויי... האב איך געטראכט ביי מיר, ווען דאס זאל פארקומען ביי מיר וואס וועט זיין? האב איך געגעסן און געגעסן ביז כ'בין געווארן א הויכער דיקער איד, אזוי אז כ'זאל לאנג ברענגען?".

האט דער גדול געזאגט אז ער האט נאכנישט געזעהן א איד זאל "עסן אויף קידוש השם"!

כ'מיינ צו זאגן א ווערטל, מ'האט געפרעגט וואס איז דאס לשון 'כל ימי הייתי מצטער', און עס קען זיין אז רבי עקיבא האט אויך אפשר געזאגט 'כל ימי הייתי מצטער', ער האט געהאט צער אז ווען ער וועט אויסגיין אויף קידוש ה' זאל ער כאטש זיין גרעפעס...

האדמו"ר מסקווירא: דאס הייסט אז מאמעך ס'וועט פאסירן, זאל עס זיין עפעס א 'ממושות'... מ'טרעפט אמאל ביי די פשוט'ע אידן אזא מסירות נפש - ס'האט נישט קיין שייכות - אבער דער מאמע ז"ל האט מיר געזאגט אז

צוריקגעהאלטן פון טוהן אלע זאכן וואס קענען שטערן דעם שלמות הנפש, כדי דער גוף זאל קענען זיין ראוי פאר א קרבן. דאס מיינט 'כל ימי הייתי מצטער', כ'האב מיך צוריקגעהאלטן און מצער געווען דעם גוף.

האדמו"ר מסקווירא: ס'האט מיר געזאגט א יונגערמאן וואס כ'זוייט אז ער האט אביסל צופיל נישט געגעסן און נישט געטרונקען, און ווייזט אויס אז מ'האט איהם גע'מסר'ט פאר'ן מאמען ז"ל... האט דער מאמע ז"ל איהם אריינגערופן און ער זאגט איהם, "א איד וואס וויל זיך אויסארבעטן דעם גוף, ווערט דאך דער גוף א כלי קודש - נו פארוואס ביסטו 'מועל בהקדש'?"!

הגם פאר זיך האט דער מאמע ז"ל נישט אלעמאל געטוהן די זעלבע... ווייזט אויס אז ס'איז נישט געווען פאר יעדן איינעם גלייך. הגם ער פלעגט זאגן אז "ער פייניגט נישט דעם גוף, ער גיט איהם נאר נישט אלעס נאך" - אבער יענעס האט ער אזוי געזאגט, אויב דו ווילסט אויסארבעטן דעם גוף, פארוואס ביסטו א מועל בהקדש?!

רבינו: מ'דערציילט אויף איינעס פון די גדולים אז מ'האט איהם מגלה געווען ווער ס'וועט זיין זיין שכן אין עולם העליון, האט ער געוואלט קענען דעם שכן, איז ער אריבערגעפארן צו יענעם, און ער זעהט נישט קיין גרויסע זאכן ביי איהם, האט ער נישט געקענט פארשטיין פארוואס ער וועט זיצן נעבן איהם.

הכלל האט ער איהם אנגעהויבן צו נעמען אויף א פארהער, וואס האסטו געטוהן עפעס א דבר טוב? אבער ער ווייסט נישט גארנישט. נו אפשר דאך, בקיצור ער האט איהם אויסגעפרעגט, ביז יענער האט איהם פארציילט א מעשה, זיין פאטער איז אויך געווען א פראסטער מענטש אזוי ווי ער, און ער האט זיך געדרייט אין וואלד און האט

זייט מחזק די

מבצר תורה ויראה

ווי עס לערנען טויזענטער קינדער על דרך ישראל סבא

דינער השנתי

מוסדות סאטמאר בארא פארק מוצש"ק פ' ויצא • באולם עטרת חי'

קידוש ה', אבער איד זעה אז איד גיי פון דער וועלט כדרך כל הארץ - האף איד אז כאמש פון מיינע קינדער וועלן גיין אויף קידוש ה'. און ער האט געהאט קינדער וואס זענען אומגעקומען ביי די קריג. ¹⁰

האדמו"ר מסקווירא: ס'געווען אין מלחמה צייט?
רבינו: ניין, אסאך פארדעם.

10

עין בחידושי תורה לפורים שנת תשי"ג, מ"ש מרן ז"ל לתרץ מאמר הו"ל חייב איניש לכסומא בפוריא עד דלא ידע וכו' עפי"מ שאמרו הו"ל מבני בניו של המן למדו תורה בבני ברק, ומאין זכה המן לזה, וכבר האריך בקדושת לוי ש"ע שנתקדש שם שמים על ידי המן זכה שבני בניו למדו תורה, ואין זאת מילתא וזמרתא הקידוש בשם הגדול שבא על ידו. ומענין לענין סיפר רבינו בלשון קדשו - דכירנא מה שאמר אבא מארי זצ"ל פע"א בפורים אחר ששתה כוס יין ה'לוואי שאוכה שיתקדש שם שמים על ידי כמו שנתקדש שם שמים על ידי המן" - והפלא ופלא מה ששמעתי ממנו - "שאוכה שיתקדש שם שמים על ידי כמו ע"י המן, ואם לא על ידי עכ"פ ע"י בני - כך שמעתי מפיו הקדוש", עד כאן דבריו הקדושים.

וה"ל תלמיד מן הקדושת יו"ט ה"ה האנן רבי מנחם מענדל שווארץ מוק"ק דראגומיעשט בספרו הון צדק (עמ' ק"ט) בהספד על רבנו ביום ז' אדר שנת תרס"ד לפ"ק, וכ' שם בא"ד: "כאשר שמעתי בעצמי מפיו הקדוש שאמר לפני זה איזה שנים בסעודת פורים, שמאוד משתוקק שיהי' לו זכיה זאת שימות על קידוש השם ית"ש, ומצפה להשי"ת מתי יבוא לידו ויקיימנה, ומאוד מקוה להשי"ת שבוודאי יהי' כן, ויהיה לו זכיה זו שימות על קידוש השם, ותסמך שערות ראשי ותצילנה אויבן שומעת דברים היוצאים מן הלב הארי הח' חוצב להבת אש". וכבר נשמע קולו בומרו בשבת (תהלים כג. א) ה' רועי לא אחסר, רגיל על לשונו ומרגלא בפומי' לומר "למען שמו - גם כי אלך בניא צלמות לא אירא רע כי אתה עמדי", ומחבר סוף פסוק הקדום לתחילת הפסוק שלאחריו, וכוונתו מובן למשכילים עד כמה מסר נפשו לה", עיי"ש באריכות דברי ההספד ומה שמפ' בזה.

בשעת די מלחמה יארן אין יאם, זענען די דייטשן געווען פול אין שטאמ, און פון ניין ביינאכט ביז ניין אינדערפרי איז געווען אן 'עוצר', און וועמען די דייטשן האבן געטראפן אין גאס האבן זיי אויף די מינוט אפגעשאסן ר"ל.

ס'שטייט דאך אז שבועות פארטאגס זאל מען גיין אין מקוה, און דער טאמע ז"ל האט נישט געפלאנט צו גיין. דער בעדער האט געהאט א זוהן, וואס דער בעדער אליין האט מסתמא נישט געדענקט גאנץ ש"ס אויסענווייניג און דער זוהן איך נישט... קומט דער זוהן צו צום טאמן ז"ל און פרעגט איהם, וואס וועט זיין מיט די מקוה פארטאגס? פרעגט איהם דער טאמע ז"ל, וואס זאגסטו? זאגט ער, "וואס הייסט וואס איך זאג? איך וועל קומען און נעמען דעם רבי'ן און פירן אין מקוה, און נאכדעם צוריק אהיימברענגען".

דער טאמע ז"ל איז אויף די מינוט ארויס פון די כלים, און געטראכט 'ממילא איך, אבער דעם בעדער'ס א זוהן זאל זיין אזוי גרייט אויף אזא זאך?!... 'ער פלעגט דאס אייביג נאכזאגן ווי א בעדער'ס א זוהן האט דאס געענטפערט אלס אזא 'דבר פשוט'... כאמש דאס איז נישט געווען קיין 'שפעטלעך', די גאס איז געווען פול מיט די דייטשן, און מ'האט געדארפט נאר איין קליק מיט די געווער ח"ו!

אב"ד דקהילתינו ורומסב"ג: דאכט זיך מיר אז מ'האט געהערט אינמיטן א שאם אויך...

האדמו"ר מסקווירא: אינדרויסן האט מען געהערט א שאם, און ביי די משפחה אינדערהיים איז געווען געפערליך... מ'האט געהערט א שאם ווייל מ'האט געטראפן א צווייטן, און מ'האט איהם נעבעך געשאסן.

רבינו: דער זיידע ז"ל דער קדושת יום טוב האט געזאגט סוף ימיו, כ'האב געהאפט אז איך וועל אומקומען אויף

**זכות
בחור
בישיבה
\$1200**

בקשה לאנשי שלומינו
העלפט אונז ארויס דורך
קויפן איינע פון די זכותים
אין די מוסדות הק'

דינער השנתי

מוסדות סאטמאר נארא פארק
מוצש"ק פ' ויצא • באולם עטרת חי'

רבינו: מ'זאל אינזין האבן מקיים צו זיין די מצות עשה ז'נקדשתי'.¹³

הארמו"ר מסקווירא: אנדערע זאגן אז דער 'חישב' האט נאך א שטארקערע זאך אויך, וויבאלד בשעת מעשה ווען מ'איז מקיים א מצוה בפועל, איז נישט אלעמאל די מחשבה ווי ס'דארף צו זיין, ס'קענען דאך אמאל זיין בלבלולים, אבער טאמער אויב ס'איז נאר ככוונה, און 'מעלה עליו הכתוב כאילו עשאה' איז דאך עס זיכער בשלימות.

רבינו: פונעם רבי ר' בער (המגיד הק' ממעוריש זי"ע) זאגט מען נאך, אז דער 'מעלה עליו הכתוב' איז אויף די העכסטע מדרגה ודנחשב כאילו נעשה באופן המעולה ביותר.¹⁴

13

וה"ק בצעטיל קטן (סעיף א): "בכל עת ורגע שהוא פנוי מן התורה ובפרט שהוא יושב בטל לבדו בחדר או שוכב על מנתו ואינו יכול לישן יהיה מהרהר במצות עשה זו של ונקדשתי בתוך בני ישראל, וידמה בנפשו ויצייר במחשבתו כאלו אש גדול נורא בוער לפניו עד לב השמים והוא בשביל קדושת הש"י שוכר את טבעו ומפיל את עצמו להאש על קידוש הש"י, ומחשבה טובה הקב"ה מצרפה למעשה. ונמצא שאינו שוכב ויושב בטל רק מקיים מצות עשה דאורייתא". ובסעיף ב' כותב: "בפסוק א' של ק"ש וברכה ראשונה של שמונה עשרה יהרהר כנ"ל, ועוד יכוין, אם יענו אותו כל אומות העולם בכל ענינים קשים ויפשוטו עורו מבשרו להכביש ח"ו ביהודי, ויסבל כל היסורים ולא יודה להם ח"ו ויצייר בדעתו ומחשבתו כאלו עושין לו כנ"ל, וכזה יצא ידי חיוב ק"ש ותפלה כדיון". [ועי' מ"ש בזה מרן רבינו ז"ל בדברי יואל (פר' בראשית עמ' צ"ד ד"ה אמנם) שבאופן זה שתים עלתה לו, שמקיים המצוה של ונקדשתי, ועוד יוכל להרבות במצוות ומעש"ט ולהרבות כבוד שמים בעולם, עיי"ש].

14

כן היה מרגלא בפומיה דמרן רבינו ז"ל בעל ברך משה להזכיר ד"ת ששמע מבק"ד מרן רבינו ז"ל בעל דברי יואל עוד בק"ק סאטמאר בשם המגיד הגדול ממעוריש זי"ע. ובספרו הק' ברך משה נדפס הרבה

אב"ד דקהילתינו וזממב"ג: דער מגיד האט דאך געזאגט פאר'ן בית יוסף אז ער וועט אומקומען אויף קידוש ה'. ס'איז שווער ווייל למעשה איז ער נישט נישט אומגעקומען על קידוש ה', אבער אזוי האט דער מגיד איהם געזאגט.¹¹

הארמו"ר מסקווירא: באמת אויב ס'איז 'מתי יבוא לירי ואקיימה' איז דאך עס כאילו עשאה.

רבינו: יא, הישב לעשות מצוה ונאנס ולא עשאה מעלה עליו הכתוב כאילו עשאה (ברכות ו), דער ייטב פנים האלט אין איין זאגן (מאמר שוב אשוב אות יד, ועוד) אז מ'זאל זיך מקבל זיין במחשבה, און ס'איז כאילו מ'איז אומגעקומען, ער ברענגט דאס פונעם זוהר הקדוש (פר' במדבר דף קכ"א).¹²

הארמו"ר מסקווירא: באמת שטיין שטייט דאך טאקע אז מ'זאל אינזין האבן ביי 'אחד' אז מ'איז גרייט אויף דעם.

הגר"מ ערנסטער: דער רבי ר' אלימלך (הרה"ק בעל נועם אלימלך זי"ע מליזענסק) זאגט דאך דאס אין 'צעטיל קטן' (סעיף א') אויך אזוי.

11

עי' בס' מהר"י מבעלא (ריש פרשת אחרי) שפע"א שאל המהר"י ז"ל את אביו המהר"ש ז"ל על דברי המגיד שאמר להבית יוסף שימות על קידוש השם, והלא לא היה כן, והשיב לו: 'דער בית יוסף איז אסאך מאל אומגעקומען אויף קידוש השם, נאר דער בורא עולם האט אים ברחמיו ווייטער מוחיה געוועזען, עכלש"ק.

12

דברי הוה"ק אלו נזכרים בס' ייטב פנים בה מקומות, וז"ל הוזהר הקדוש (ש) "דאית חובין דלא מתכפרין עד דאתפטר בר נש מעלמא, והא יחיב גרמיה למותא, כדן קודשא בריך הוא מרחם עלוהו ומסר חוביה", עכ"ל.

זכות
ילד
לשנה
\$588

בקשה לאנשי שלומינו
העלפט אונז ארויס דורך
קויפן איינע פון די זכותים
אין די מוסדות הק'

דינער השנתי

מוסדות סאטמאר נארא פארק
מוצש"ק פ' ויצא • באולם עטרת חי'

רבינו: דער זיידע ז"ל (מרן העצי היים) איז אויך נישט געגאנגען ווען ס'געווען זיין מוטער'ס יארצייט, און דער פעטער ז"ל איז אויך קיינמאל נישט געקומען קיין סיגוט אויף די מוטער'ס יארצייט. אויפ'ן פאטער'ס יארצייט איז ער אלעמאל געקומען, אבער אויף די מוטער'ס יארצייט נישט.

האדמו"ר מסקווירא: איך האב דאך מיט'ן טאטן ז"ל קיינמאל נישט צוגערירט די זאכן, כ'האב דאס נאר געהערט פון א צווייטן וואס האט געפרעגט. די איינציגע זאך איז געווען אז בשעת מ'איז געגאנגען צום טאטן (בכברי צדיקים) און מ'איז שוין געווען אויפ'ן בית החיים, איז מען שוין צוגעגאנגען צו די מאמע'ן אויך.

אבער אזוי למשל די 'בעלי בתים' ביי אונז גייען אויך נישט ביי קיין יארצייט פון זייערע עלטערן.

צו 'קברי צדיקים' איז מען געגאנגען, אבער סתם ביי באלעבאטישע איז מען אינגאנצן נישט געגאנגען.

אב"ד דקהילתינו וזממב"ג: ווען גייען זיי יא?

האדמו"ר מסקווירא: נאר פאר א התונה.

באמת שטייט דאס אין מנן אברהם אין הלכות תשעה באב (א"ח סי' תקנ"ט סעי' טו) בשם די 'כוונות' אז מ'זייט נישט 'אלא לצורך הלוויית המת' ווייל דאס איז דאך א מצוה, און ס'שטייט נישט אז ביי א יארצייט יא... סידן דער וואס האט שוין אלעס מתקן געווען...¹⁵

האדמו"ר מסקווירא בינד אר רבינו לברך על הפרות

האדמו"ר מסקווירא: אביסל פריער האב איך א שידוך געטוהן אויך מיט אן אייניקל, ביי ר' אליעזר'ס א ווהן (הרה"צ ר' אליעזר גאלדמאן שליט"א. נכד האדמו"ר מזוועהיל ז"ל חתנו של אדמו"ר מסקווירא).

רבינו: מול טוב. מיט וועמען האט ער זיך משדך געווען?

הרה"צ רבי אהרן מענדל: מיט אן אור אייניקל פון שומרי אמונים רבי.

רבינו: איז עס דאך זיינס א קרוב, ווייל דער שומרי אמונים רבי איז דאך אן איידעם אין זוועהיל.

האדמו"ר מסקווירא: יא, דער פאטער פונעם חתן און דער פאטער פון די כלה זענען ביידע זוועהילער אייניקלעך, און זוועהיל זענען גרויסע מיוחסים.

רבינו: יא, דעם רבי'ן ר' מיכל זלאטשובער'ס אייניקלעך, בן אחר בן.

האדמו"ר מסקווירא: און פון נאך אנדערע אויך, דעם מאור עינים'ס אייניקלעך, דעם גרויסער מגיד'ס אייניקלעך.

*

רבינו: ווי אזוי איז דער מנהג דא, ביי די 'שלושים' נאך א מאמע גייט מען ארויס אויפ'ן פעלד?

האדמו"ר מסקווירא: ביי אונז האט מען געשטעלט די מצובה ביי די 'שבעה', און דעמאלס איז מען ארויס, און צו די 'שלושים', און צו די 'עלעף חדשים' ווען מ'האט געענדיגט זאגן קדיש.

ביי אונז גייט מען בכלל נישט אזוי אויפ'ן פעלד.

15

ועי' מש"כ בזה מרן רבינו ז"ל בשו"ת דברי יואל (סי' צ"ג את') דבאמת לא היה מהראוי לילך אל על קברי הצדיקים, לא על שאר קברים וכו', אך במקומות שכבר נהגו הכל לילך על קברי אבותיהם יהי' מי שיהי', אין למהות בידם גם בזה, ושומר פתאים ה', עיי"ש.

פעמעס ד"ת בשם אומרו, ואלו הדברים מפורשים בספר אוהב ישראל בליקוטים שבסוף הספר. [ועי' בדרך משה סוף פ' כי תשא מ"ש דבר נחמד בזה].

זכות
החזקת
המוסדות
\$3600

בקשה לאנשי שלומינו
העלפט אונז ארויס דורך
קויפן איינע פון די זכותים
אין די מוסדות הק'

דינער השנתי

מוסדות סאטמאר נארא פארק
מוצש"ק פ' ויצא • באולם עטרת חיי

ששם מנוחת קדשם של זקניה הגה"ק רבי יוקל ט"ב ז"ל אבד"ק וואלאווע וווג' הרבנית הענדל ע"ה).

האדמו"ר מסקווירא: דא ווייסן זיי שוין ב"ה, אבער אין די וועלט איז עס היינט א 'מילתא דתמיה' אז מוזאגט פאר א בעה"ב מוזאל נישט גיין צו זיין טאמנ'ס יארצייט...

פארצייטנס האט די 'שטאט' מיט די 'חסידות' נישט געהאט צופיל שייכות, ס'געווען אן אנדערע זאך, ממילא זענען דאך די גבאים נישט געווען פון די זעלבע שטאט - אבער דארט ביים זידן ז"ל (הרה"ק ר' דודל מסקווירא ז"ל) איז געווען איינער פון די גבאים וואס זיין פאטער איז געליגן דארט אין סקווירא. האט מיר דער טאטע ז"ל געזאגט אז ווען דער זיידע ז"ל איז געגאנגען צום ציון פון רבי איציקל סקווערער ז"ל, האט ער געוויזן פאר דעם גבאי, "זעחסט? דיין טאטע ליגט דארט" - און ער איז אפילו נישט צוגעגאנגען, ער האט דאס קונה געווען בראיה בעלמא...

ס'איז דאך יעצט ז' דנחמתא, וועט דאס אלעס נמתק ווערן, וועלן נישט זיין די שאלות (בהלכות אבלות)...

רבינו: כי נחם ה' ציון (ישעי' נא, ג) - אזוי האט מען היינט געליינט, ס'זעט קומען דער זמן וואס דער אויבערשטער וועט מנחם זיין כלל ישראל.

ונפרד רבינו: א גוטע וואך השי"ת זאל העלפן אלע מאל אויף שמחות פרייליכערייט.

מ'זייט דאך יעצט מאכט א מלוה מלכה, כ'זויל נישט זיין א זקן המעכב את האכילה...

האדמו"ר מסקווירא: דער אויבערשטער זאל העלפן שמחות א"ה, מוזאל כסדר קענען קומען אויף שמחות, א גוטע וואך.

נפרדו לשלום

כ'האב שוין געזאגט אסאך מאל פאר מענטשן, אז כ'האב זיך געטראפן אין ארץ ישראל מיט'ן ראש בית דין רבי משה שטערנבוך (ראב"ד העדה החרדית ירושת"ו), און ס'איז אויסגעקומען צו שמועסן אז כ'בין פונקט דעמאלטס געפארן אויף צפת מירון טבריה, האט ער מיר געפרעגט וויאזוי מ'פירט זיך ביי אונז, כ'זאל גיין זאגן פאר אזא מענטש אז א 'בעל הבית' גייט נישט ארויס צו די פאטער און מוטער'ס יארצייט, ער וועט דאס אנקוקן ווי א מילתא דתמיה - זאג איך איהם, כ'זויל אייך נישט זאגן... פרעגט ער מיר פארוואס כ'האב איהם מורא צו זאגן, זאג איך איהם, ווייל ביי אונז גייט מען אינגאנצן נישט.

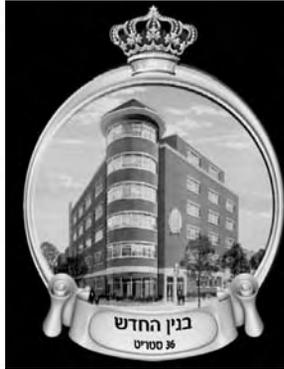
זאגט ער אז ער איז דאך דעם גאונ'ס (הגרא מוילנא) אייניקל, און ס'איז דא א בריוו פונעם גאון ווי ער שרייבט, אל תאמר אז טאמער דו וועסט גיין אויפ'ן פעלד איז 'אפשר יויק', נאר 'בודאי יויק', ממילא איז דאס ביי איהם נישט אזא גרויסע רבותא אז מ'זייט נישט.

אב"ד דקהילתינו וזמסב"ג: דער ווילנער גאון שרייבט אין אגרת הגר"א זייער שארף לגבי נשים, אז רוב צרות ישראל ר"ל קומען פון דעם וואס נשים גייען אויף א בית החיים.

האדמו"ר מסקווירא: כ'זועל זאגן דעם אמת, איך האב דעם בריוו קיינמאל נישט געזעהן אינעווייניג, כ'האב דאס נאר געהערט פון איהם, אבער לכאורה זענען דאס צוויי זאכן.

באמת נשים גייען נישט ביי אונז אפילו צו קיין רבישע (קברים) אויך נישט, אויך נאר פאר א חתונה.

רבינו: די מאמע ע"ה האט געזאגט אז זי איז קיינמאל נישט געווען אויפ'ן בית עולם אינדערהיים (בק"ק וואלאווע

לנצח על מלאכת בית ה'

דער נייער בנין הת"ת מוז דריגענד געבייעט ווערן ווייל דאס יעצטיגע פלאץ איז צר מהכיל, און די ת"ת איז צושפרייט אויף מערערע מקומות **בורא עולם בקניין השלם זה הבניין**

דינער השנתי

מוסדות סאטמאר בארא פארק
מוצש"ק פ' יצא • באולם עטרת חי'

דברות קודש

מאת כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

סעודת רעוא דרעווין פרשת וירא תשע"א לפ"ק

הדבר הזה כי גאות עשה, שברא ועשה את הגאות בעולם, עכ"ד.

ובזה פ"א א"ז זללה"ה בייטב לב (פ' נח) מה שכתב בבעל הטורים את האלה"ם התהלך נ"ח סופי תיבות חכ"ם, כי דור המבול הם השחיתו דרכם ונזקקים לשאינן מינם מה שלא יאתה אליהם, כי אם השפילו את עצמם בענוה פסולה לחטוא על ידי זה למלא תאונם. והוא שהכתוב אומר (בראשית ו' ד) הנפלים היו בארץ וגו', כי הפילו את עצמם ממדרגתם לכן קראם נפלים. ואמנם על נח אמר הכתוב צדיק תמים היה בדורותיו, ופירשו בגמרא (עבודה זרה ו') צדיק במעשיו תמים בדרכיו, ופירש"י עניו ושפל רוח. והכונה בזה עם היותו עניו ושפל בעיניו, עם כל זה היה צדיק במעשיו ולא השחית דרכו, כי לא היה משתמש בבחינת ענוה לחטוא, כי אם ליראה את ה', כמו שמתרגם בדחלתא דה' הליך נח. וזה בחינת חכם שהיה לו ב' הפכים בנושא אחד בחינת ענוה ובחינת גאות, ויגבה לבו בדרכי ה' (דברי הימים ב' י' ו') לבלי לחטוא למלא תאותו ח"ו, כי אם להעלות את עצמו למעלה לעשות רצון קונו, כידוע פירוש הקדושת לוי על הכתוב (קהלת ב' א') ויתרון החכם מן הכסיל כיתרון האור מן החשך, כי אור משתמע אורתא ויממא (פסחים ב'). מה שאין כן חשך אין משמעותיה רק לילה, וכדכתיב (תהלים קד' כ) תשת חשך ויהי לילה, וזה עצמו ההבדל שבין חכמה לסכלות, כי החכם אם שהוא חכם, לפעמים ישנה טעמו וריחו לפי הצורך ויעשה עצמו כסיל, על דרך שעשה דוד בשנותיו את טעמו לפני אבימלך (תהלים לד' א), מה שאין כן הכסיל אין בידו לעשות עצמו חכם בשום פעם ואופן, עכ"ד.

והנה כתב אבא מארי זללה"ה בברך משה (פ' שמיי עמוד נד) כי מצות מילה כוחה יפה לעורר לבב האדם לאחוז במדת הענוה, על דרך שכתב בספר החינוך (פ' לך) בביאור שורש מצות מילה, שבא לרמוז כי כמו שתשלום צורת גופו של אדם היא על ידי פעולת עצמו, בהסיר בשר ערלתו, ככה תשלום צורתו הנפשית היא על ידי מעשה האדם ופעולותיו הטובים. ולפי זה כאשר יתבונן האדם בשורש מצות מילה לבבו יבין שאין לו במה להתנשא ולהתגאות, שהרי אין גם אחד שיהא נולד בשלימות הנפש, אלא הכל תלוי במעשיו ופעולותיו הטובים, ומי יאמר

וירא אליו ה' באלני ממרא, פירש"י הוא שנתן לו עצה על המילה לפיכך נגלה עליו בחלקו. ומקור הדברים במדרש תנחומא בפרשתו (ס"ט) שלשה אוהבים היו לו לאברהם, ענר אשכול וממרא, וכיון שאמר לו הקב"ה שימול, הלך לקחת מהם עצה, הלך אצל ענר, אמר לו כך וכך אמר לי הקב"ה, אמר לו ענר, בעל מום רוצה אתה לעשותך שיהיו קרוביהן של המלכים שהרגת באין והורגין אותך ואין אתה יכול לברוח מפניהם, הניחו והלך אצל אשכול, אמר לו כך וכך אמר לי הקב"ה, אמר לו אשכול, אתה זקן אם תמול יצא ממך דם הרבה ולא תוכל לסבול ותמות, הניחו והלך אצל ממרא, אמר לו כך וכך אמר לי הקב"ה, מה תיעצני, אמר לו ממרא בדבר הזה אתה מבקש עצה, הלא הוא שהצילך מכבשן האש ועשה לך כל הנסים והצילך מיד המלכים, עשה כמצותו, אמר הקב"ה אתה נתת עצה שימול, איני נגלה אליו אלא בתחומך. והקשו בעל התוס', איך יתכן שאדם גדול וצדיק כאברהם שנתנסה בעשרה נסיונות ועמד בכלם, ישאול עצה על המילה שצוהו הקב"ה.

ב) איתא במדרש רבה (פ"מ ס"א) **כתיב** (תהלים י"ז לו) **ותהן לי מגן ישער וימינך תסעדני וענותך תרביני, מה ענוה הרבה הקב"ה לאברהם, שהיה יושב והשכינה עומדת.**

ג) והוא יושב פתח האהל, פירש"י לראות אם יש עובר ושב ויכניסם בביתו, וצריך ביאור הלשון עובר ושב.

ויתבאר על פי מה שפירשו המפרשים (קדושת לוי פ' עקב) על הפסוק (דברים י"ב) ועתה ישראל מה ה' אלקיך שואל מעמך כי אם ליראה וגו', שכבר הקשו בגמרא (ברכות ל"ג) אטו יראה מלתא זוטרתא היא. לכן פירשו דהכי קאמר מה, היינו בחינת ענוה, ה' אלקיך שואל מעמך, אבל לא לחטוא על ידי הענוה. ועל דרך שפירש הרה"ק הרבי ר' וזשא זללה"ה הכתוב (תהלים י' ג) כי הלל רשע על תאות נפשו, בשביל תאות נפשו הוא עניו כמו הלל, ומשפיל את עצמו לחטוא במה שלא נאה ולא יאתה אליו עשות פחיתות כזה שעושה, ובענוה פסולה כזה לא בחר ה', כי אם שיהיה עניו ובחינת מה ליראה את ה' על ידי זה, בהכיר שפלותו וגדולת הבורא יתברך, ומזה יגיע אליו היראה והפחד ובושתו ממנו יתברך שמו, עכ"ד. ובדרך זה פירש בנועם מגדים (פ' שמיי) מאמר הכתוב (ישעיה י"ב ה) זמרו ה' כי גאות עשה, זמרו ה' על

כדברי הוזה"ק, אז זוכה האדם גם להקרא בשם ישראל, שהרי ישראל הוא אותיות א"ל שד"י כמבואר, וכשנשלם הי"ד דאל שדי על ידי המילה, אז נשלם גם הי"ד דישראל, עכ"ד.

והנה שם ישראל אותיות ל"י רא"ש, והוא מורה על גדלות ושררה, וכמ"ש (בראשית לב כט) כי שרית עם אלקים ואנשים ותוכל, והוא בחינת ויגבה לבו בדרכי ה', ולזה ישראל ראשי תיבות יש ש'שים ר'בוא א'ותיות לתורה, ואיתא בזוהר חדש (שיי השירים דף כד:) שכנגד אותיות התורה יש ששים רבוא נשמות בישראל, וכל נשמה אחוזה ומקושרת באות אחת שבתורה, ומקבל ממנו חיות. נמצא כי שם ישראל מורה על גדלותן ורוממותן של בני ישראל שנשמתו של כל אחד ואחד מקושר בהתורה הקדושה, ועל כן מעשיו ומצותיו של כל אחד ואחד חשובה מאד לפני הקב"ה, וזוהו יתחזק האדם שכל דף גמרא שלומד וכל פרוטה צדקה שנותן, כולם אוהבים וחשובים לפני הקב"ה, והוא יתברך מקבל תענוג מכל מצוה שהוא עושה, וכל זה מתגלה ביום המילה שאז נקרא האדם בשם ישראל.

ובזה יל"פ מה שאומרים בעת שמכניסין תינוק לבריתו של אברהם אבינו, שהעומדים שם אומרים כשם שנכנס לברית כן יכנס לתורה לחופה ולמעש"ט, ולדרכינו הכוונה כש"ם שנכנס לברית, שעל ידי שנכנס לברית נתגלה בו שם א"ל שד"י אותיות ישראל, ממילא יהיה בבחינת כי שרית עם אלקים ואנשים ותוכל, ויגבה לבו בדרכי ה', כן יכנס לתורה לחופה ולמעשים טובים, שלא יבוש ולא יחות מפני כל בעשותו מצוה, וידע שכל מצוה חשובה מאד אצל הבור"ע.

וזה שאומרים בברכה אחר המילה שמשבחים לשמו יתברך על מצות מילה, אשר קדש ידיד מבטן וכו' וצאצאיו חתם באות ברית קודש על כן בשכר זאת אל חי צורינו צוה להציל ידידות שארינו משחת למען בריתו אשר שם בבשרינו, שאנו מתפללים שבזכות מצות מילה ננצל משח"ת, היינו ענוה פסולה כבחינה שהיה בדור המבול ותשחת הארץ לפני אלהים, למען בריתו אשר שם בבשרינו, כי בזכות מצות מילה החקוק בבשרו ינצלו משחת ויזכו לגאות דקדושה.

ועל פי הדברים האלה אפשר לבאר מאמר הגמרא במסכת מנחות (דף מג:) בשעה שנכנס דוד לבית המרחץ וראה עצמו עומד ערום, אמר אוי לי שאעמוד ערום בלא מצוה, וכיון שנוכר בברית מילה שבבשרו נתיישבה דעתו, לאחר שיצא אמר עליה שירה שנאמר (תהלים יב א) למנצח על השמינית מזמור לדוד, על מילה שניתנה בשמיני. וראוי להבין מה זה שנתיישבה דעתו כיון שנוכר בברית מילה שבבשרו, הרי אותו המצוה כבר נעשה בקטנותו על ידי זולתו, ומה דהוי כבר הוי, ובעת הזאת עדיין הוא ערום בלא מצוה. ולדרכינו יש לומר כי דוד המלך נכנס לקיים הכתוב (ישעיה א טו) רחצו הזכר הסירו רוע מעלליכם, ובגודל ענוותנותו חשב ואנכי תולעת ולא איש, ועל כן אמר אוי לי שאני ערום בלא מצוה, שחשש שענוותנותו יגרמו לו שלא

זכיתי לבי שכבר עלתה בידו להשלים נפשו לפני אדון העולמים, עכ"ד.

ובזה יתבאר הכתוב וירא אליו ה' באלוני ממרא, וכתב בכלי יקר בפרשתו, לא נאמר וירא ה' אל אברהם, לפי ששמו ועצמותו היו שני הפכים, כי שמו אברהם על שם אב המון גוים מורה על השררה וההתנשאות. ועצמותו היה עניו מכל, כי כן מורה מה שאמר ואנכי עפר ואפר, וכדי שלא יאמרו שהקב"ה נגלה ביותר על הגדולים מצד גדולתם, על כן לא אמר וירא ה' אל אברהם, להורות שלא מצד היותו אב המון גוים נראה אליו ה', כי אם מצד מהות עצמותו כי היה עניו ושפל ברך, ואין הקב"ה משרה שכנינו כי אם על עניו (שבת צב.) עכ"ד. והוא ישוב פתח האהל, חסר כתיב, להורות כי אברהם אבינו היה הלך וחסר, והיה נשבר לבו בקרבו בעניויות, ולזה דרש המדרש הכתוב וענותך תרבני, כי על ידי שנראה אליו ה' כאמור, נתרבה אצלו מדת הענוה.

ומענינה י"ל כי בשעה שצוה הקב"ה את אברהם על מצות מילה המורה על מדת ענוה, חשש אברהם אבינו שמה על ידי מצות מילה יתוסף לו ענוה על ענוותנותו, ומגודל ענוה שמה יבא לידי ענוה פסולה, וזה יעכב אותו מעבודת ה' ח"ו, ועל דבר זה הלך לשאול עצה כדת מה לעשות, ובודאי לא היה מסתפק אם לקיים את מצות ה', וממרא נתן לו עצה על המילה, ע"ד שכתב בדעת זקנים מבעלי התוס' בפרשתו, כי ממרא נתן לו עצה שימול בפרהסיא, כי מצות מילה משפיע גם גאות דקדושה, שיכיר האדם וידע כי יש לו נשמה חלק אלהי ממעל, וכמו שבבואר בתיקוני הוזה"ק (תיקון כ"ב דף טו.) מיל"ה ראשי תיבות מ"י יעלה לנו השמימה (דברים ל יב), וכן מיל"ה ראשי תיבות שלא יבוש מ'פני המלעיגים, להורות דאף שמצות מילה משפיע ענוה, מכל מקום סגולתה להשפיע גם גאות דקדושה, שישכיל האדם וידע שיש לו נשמה חלק אלקי ממעל, ויגבה לב בדרכי ה' ולא יבוש מפני המלעיגים, וכן עשה ובעצם היום הזה נימול אברהם.

אמנם יש להרחיב עוד הענין שעל ידי מצות מילה נראה וניכר גדלותן וחשיבותן של בני ישראל, דהנה איתא בזוהר הקדוש (לך דף צה.) על מאמר הכתוב ויאמר אליו אני אל שדי, מאי משמע דעד השתא לא קאמר אני אל שדי, אלא הכי תאנא כל אינון דלא אתגזרו אתחזי בהו ש"ין דל"ת ולא יתיר, בתר דאתגזרו אתגליא בהו י"ד רשימא קדישא, ואתרשים בהו שדי, ועל דא כתיב בהאי אני אל שדי, התהלך לפני והיה תמים, דהשתא את חסר ברשימא דש"ין ודל"ת, גזר גרמך והוי שלים ברשימא דיו"ד, ומאן דאיהו ברשומא דא אתחזי לאתברא בשמא דא אל שדי, ע"ש בדבה"ק. וכתב מרן החתם סופר (פ ויחי עמוד רלב) כי א"ל שד"י אותיות ישראל, בחלופך ר"ש בדל"ת, ע"ש. ואבא מארי זללה"ה בברך משה (פ ויחי עמוד שט) הוסיף בזה שבעת הברית מילה אשר אז נשלם השם אל שדי בהאדם

היצה"ר שרוצה להסית את האדם בענוה פסולה, כי מצות מילה מסייע את האדם שיוכל לקיים רצון ה'.

והנה: אמרו חז"ל (עירובין טז.) כי אברהם אבינו עומד על פתחה של גיהנם של הציל הנימולים, ולדרכינו טמוץ בו רמז כי על ידי מצות מילה אברהם אבינו מציל את בני ישראל מפתחו של גיהנום, שלא יפול האדם בסכך יאוש לחשוב ולומר שחלילה אין לו תקומה, כי מצות מילה הוא אות ברית לבני ישראל כי עם קדוש אתה לה' אלהיך, ועבודת כל אחד משראל חשוב ויקר מאד לפני הקב"ה.

וזה: שדרש רש"י והוא יושב פתח האהל, לראות אם יש עובר ושב, היינו מי שעבר עבירה ולבו נשבר בקרבו בשפלות הרוח ורוצה לשוב ולעשות רצון ה', ומדמה בנפשו בגודל מרירות מכח העבירה שאינו יכול לשוב, כי כך הוא דרכו של יצר ש כאשר האדם רוצה לעשות רצון ה' הוא מעלה על הזכרון כל הדברים שעשה שלא כהוגן כדי לקררו ולהכניס בקרבו רפיון ידים מלקיים מצות ה' ויחשוב שעבודתו לא חשובה כלום ואין לו תקומה ח"ו, אבל אברהם אבינו מכניסו אל הקדושה שיתחזק האדם בגאות דקדושה ויכיר בחשיבותו אצל הבוכ"ע וח"ו לא יזלזל בעבודתו, ואתה סימן לבניך, מצות מילה הוא סימן לבני ישראל לדורות עולם שכל פעולה שעושה, הן לימוד גמרא הן נתינת צדקה וכן קיום מצות ומעש"ט, כל דבר טוב ודבר שבקדושה שהאדם עושה יש לו חשיבות גדול בשמי מעל, ועושה בזה נחת רוח להבוכ"ע.

השי"ת יעזור שנוכה להיות דבוק בתורה ובמצות, ויהיה לנו הזכיה לעשות רצון ה' ולקיים מצות ה', לעסוק בתורה כראוי לזרעו של אברהם אבינו, ובזכות קיום התורה והמצות נזכה להתרוממות קרן התורה וישראל בהתגלות כבוד שמים עלינו במהרה בימינו אמן.

יקיים מצות ה', כיון שנזכר במילה שבבשרו שזה מביא את האדם לגאות דקדושה, על ידי זה נתיישרה דעתו.

ובזה: יבואר לנו מה דאיתא במדרש (שמ"ר פ"ל ס"ג.) אמר לו עקילס לאדריינוס המלך רוצה אני להתגייר ולהעשות ישראל, אמר לו לאומה זו אתה מבקש כמה בזיתי אותה כמה הרגתי אותה, לירודה שבאומות אתה מבקש להתערב מה ראית בהם שאתה רוצה להתגייר, אמר לו הקטן שבהם יודע האיך ברא הקב"ה את העולם ומה נברא ביום ראשון ומה נברא ביום שני, כמה יש משנברא העולם ועל מה העולם עומד ותורתן אמת, אמר לו לך ולמד תורתן ואל תמול, אמר לו עקילס אפילו חכם שבמלכותך וזקן בן מאה שנה אינו יכול ללמוד תורתן אם אינו מל. וראוי להתבונן למה אי אפשר לעסוק בתורה בלי מצות מילה. ולדרכינו יבואר כי בלי מצות מילה יבא היצר להסיתו שתורתו אינו חשובה לכלים, אמנם על ידי מצות מילה המורה על גדולתם ורוממותן של ישראל אצל הבוכ"ע, והוא אות אהבה בין ישראל לאביהם שבשמים, על ידי זה יכולים לעסוק בתורה.

ויתבאר לנו בזה מה דאיתא במדרש (הובא בקדושת יו"ט) כששמע דוד שאמר קרח כי כל העדה כולם קדושים נטל הכינור בידו והתחיל לנגן ארוממך ה' כי דליתני ולא שמחת אויבי לי, והוא פלאי. ולפי האמור י"ל דהנה כתב החיד"א בראש דוד כי כל העדה כולם קדושים סופי תיבות מיל"ה, והרמז בזה כי בכדי שיהיה כל העדה כולם קדושים ופרושים מערייות, היפך מאנשי דור המבול שהשחיתו דרכם, זהו על ידי מצות מילה, שעל ידי זה יכולים להגיע לבחינת ויגבה לבו בדרכי ה'. ולזה כששמע דוד המלך כי כל העדה כולם קדושים, שעל ידי מצות מילה החתום בבשרו יגיע האדם לגאות דקדושה, נטל הכינור בידו והתחיל לנגן ארוממך ה' כי דליתני, שעל ידי מצות מילה נתרומם בגאות דקדושה, ולא שמחת אויבי לי הוא

נערך ע"י הוועד להוצאת ספרי כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א ותשוח"ח להם

התודה והברכה

לידידינו הרבני החשוב הנכבד והמפואר מוכתר בכל תואר

הרה"ח ר' אלי' רייזמאן הי"ו

אב"י בקרית יואל יע"א

אשר נדב חלק מהוצאות הגליון

לרגל שמחת נישואי בנו ני"ו למזל טוב ובשעה טובה ומוצלחת

יה"ר שיזכה לראות ולרוות ממנו מכל יו"ח רב תענוג ונחת דקדושה, במידה מרובה וגדושה וכת"ס

שהשמחה במעונם

ברכת מזל טוב

הננו משגרים ברכת מז"ט חמה ולבבית לאנשי שלומינו תומכי וידידי כוללינו הק' די כלל אתר ואתר כאו"א בשמו הטוב יבורך

קרית יואל

הולדת הבנים

הר"ר **יואל רייז** שליט"א
 ר' **שבתי אבערלאנדער** נ"י
 ר' **דוד** (בר"ע) **אונגאר** נ"י
 ר' **אברהם חיים היילברון** נ"י
 ר' **חיים זלמן וויסבערג** נ"י
 ר' **נחמי** (בר"מ) **ווערצבערגער** נ"י
 ר' **יואל** (בר"מ"ח) **כהן** נ"י
 ר' **דוד מאיר שווארץ** נ"י

הולדת הבנות

הרב ר' **יואל טייטלבוים** שליט"א
 בן ק"ק מרון רבינו הגה"ק שליט"א רב ביהמ"ד בית ברוך ק"י
 חתן הרב אבד"ק בערטש שליט"א
 הר"ר **איתמר אליעזר זאב מייזליש** שליט"א
 ר' **יעקב יואל לעבאוויטש** נ"י
 ר' **אלימלך פישער** נ"י

הכנס בניהם לעול התורה והמצוות

ממ"ה **מענדל הערש** ראזענבערג הי"ו
 ממ"ה **אהרן זאב פאלאטשעק** הי"ו

אייראפע

הולדת הבנים

ר' **ישכר בעריש לעווין** נ"י, לאנדאן
 בן הרב חיים משה לעווין שליט"א, בני ברק
 חתן הרב אברהם חיים גאלדמאן הי"ו, לאנדאן
 ר' **ישעי' יעקב דאסקאל** נ"י, אנטווערפן
 בן ר' שלמה זלמן דאסקאל הי"ו, בני ברק
 חתן ר' **יקותיאל יואל קליין** הי"ו, אנטווערפן

בארא פארק

הולדת הבנים

מוה"ר **יואל מנחם ברילל** הי"ו
 מוה"ר **רפאל חיים וויסמאן** הי"ו

הולדת הבנות

הרב **חיים שלום האלבער שטאם** שליט"א
 חתן הגה"צ **גאב"ד קהילתנו** ב"פ שליט"א
 מוה"ר **יודא יוסף קאהן** הי"ו
 מוה"ר **ישראל דוד ווערצבערגער** הי"ו
 מוה"ר **מנשה ראזענבערג** הי"ו

בני ברק

הולדת הבן

ר' **ראובן נאדל** הי"ו
 ולחתנו ר' **יצחק יעקבסון** הי"ו
 ולח"ו ר' **דוד שמידל** הי"ו

אירופי הבת

ר' **ישראל נילנדער** הי"ו
 ולחתנו ר' **אשר לעמיל שווארץ** הי"ו

ירושלים

הולדת הבנים

ר' **ישראל יאקאב** הי"ו
 אביו הרב **נחמן יאקאב שליט"א**
 וחתנו ר' **שלמה זאב פריד** הי"ו
 ר' **אברהם מאיר דירנפעלד** הי"ו
 ולבש הערשקאוויטש שיחיו
 ולדאדמ"ר **מספינקא שליט"א**

וויליאמסבורג

הולדת הבנים

ממ"ה **נפתלי הירצקא שטיין** הי"ו
 ממ"ה **חיים הערש** ב"ר יצחק **כהנא** נ"י
 ממ"ה **יצחק אייזיק** ב"ר יוסף **בנימן שטערן** הי"ו
 ממ"ה **יואל יצחק** ב"ר אליעזר **ראטה** הי"ו
 ממ"ה **יחיאל בער** ב"ר יודא **לייב פריעדמאן** הי"ו
 ממ"ה **שמשון דוד** ב"ר יוסף **גאלדבערגער** הי"ו
 ממ"ה **יחיאל בער** ב"ר יודא **לייב פריעדמאן** הי"ו
 ממ"ה **מנשה** ב"ר יעקב **פסח האפפער** הי"ו
 ממ"ה **יצחק אייזיק** ב"ר יוסף **בנימן שטערן** הי"ו
 ממ"ה **משה** ב"ר שלום **גאלדבערגער** הי"ו
 ממ"ה **שלום אליעזר עמרים** ב"ר טובי **גראס** הי"ו

הולדת הבנות

ממ"ה **יעקב יאקאבאוויטש** הי"ו
 ממ"ה **שמואל** ב"ר יוסף **אהרן רובין** הי"ו
 ממ"ה **בנימין זאב** בן הרב **אורי שווארץ** שליט"א
 ממ"ה **יואל** ב"ר ישראל **אשכנז פריעד** הי"ו
 ממ"ה **חיים** ב"ר יונה **ראטה** הי"ו
 ממ"ה **שמואל בנימין סופר** הי"ו
 ממ"ה **מנחם מענדל** בתר"י **הירש** הי"ו

הכנס בניהם לעול התורה והמצוות

ממ"ה **דוד נתן דיטש** הי"ו

מאנטרעאל

הולדת הבת

ר' **ישראל בריעף** הי"ו

אירופי צאצאיהם

ר' אלימלך רטנער נ"י, וויליאמסבורג	הרב"ה אברהם נ"י
הרב דוד יצחק ווערצבערגער , קרית יואל	הרב"ה אליעזר נ"י
הרב יואל צבי מאשקאוויטש , קרית טאהש	הרב"ה הערשל נ"י
ר' הלל ווייס נ"י, קרית יואל	הרב"ה יצחק יואל נ"י
ר' בנציון ווידער נ"י, בארא פארק	

נישואי צאצאיהם

ר' משה דוד שווארץ נ"י, וויליאמסבורג	החתן ליפא נ"י
ר' בנציון קליין נ"י, וויליאמסבורג	הרב משה מנחם ווייס , דומ"ץ פאפא בארא פארק
ר' אהרן שפיגעל נ"י, בארא פארק	ר' יושע וויינבערגער נ"י, וויליאמסבורג
ר' שלמה יודא שטיינמעץ נ"י, קרית יואל	ר' משה שמואל לאנדא נ"י, מאנטרעאל
ר' אלכסנדר ליפא היימליך נ"י, וויליאמסבורג	ר' שמעון לעווין נ"י, לאנדאן

אדער קען מען שיקן דורך א פקס אדער מייל

a.ch.bnb@gmail.com - FAX: 011-9723-6194389

צו מעלדן א שמחה קען מען זיך פארבינדן צו:

011-972-52764837 "אין אר"י 845-662-5579